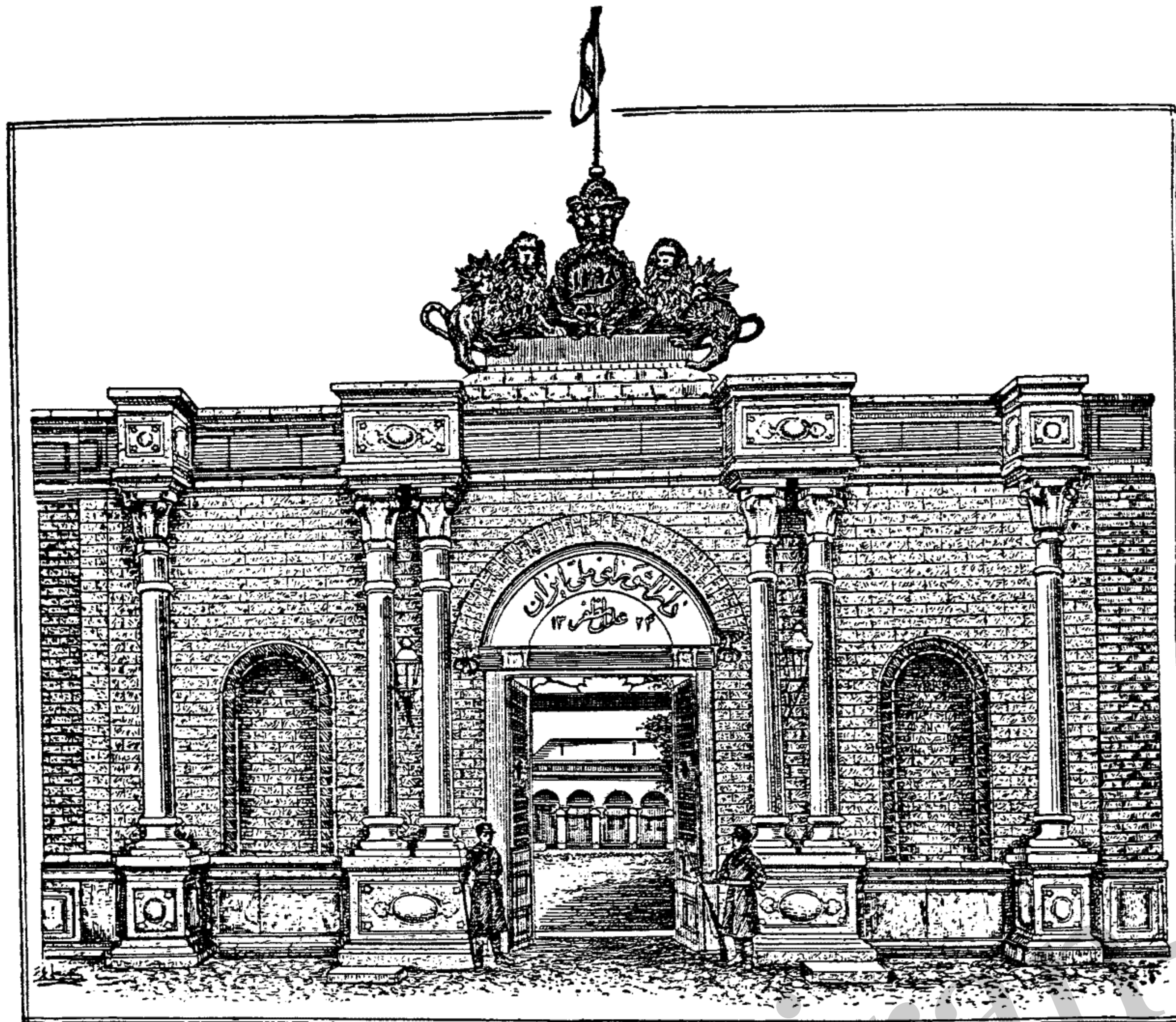

دوره ششم تقنینیه

جلسه ۱۷۳	مذاکرات مجلس	شماره ۱۳۸
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۷ آذر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۴ جمادی الثانیه ۱۳۴۶	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کتبه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس	قیمت اشتراك داخله ایران سالانه ده تومان خارجه دو ازرده تومان قیمت تک شماره یک قران

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۷ آذر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۴ جمادی الثانی ۱۳۴۶

جلسه ۱۷۳

(مجلس يك ساعت و ربع قبل از ظهر
براست آقای پیرنیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس روز یکشنبه ۵ آذر
را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان : حاج علی اکبر امین - شیروانی - مررضی
قلی خان بیات - امام جمعه شیراز - دشتی
غائبین بی اجازه جلسه قبل

نمبره	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	سؤال آقای حقنوبس از آقای کفیل وزارت پست و تلگراف راجع باخذ غرامت از اهالی محلی که مقره های تیرهای تلگراف در آنجا میشکند و جواب آقای کفیل	۲۸۱۳	۲۸۱۵
۲	سؤال آقای زوار از آقای کفیل وزارت پست و تلگراف راجع یارباب بهمن و جواب آقای کفیل	۲۸۱۵	۲۸۱۶
۳	تصویب مرخصی آقای مخبر فرهمند	۲۸۱۶	۲۸۱۶
۴	ادامه مذاکرات در اطراف خبر کمیسیون بودجه راجع بودجه ۱۳۰۶ مملکتی	۲۸۱۶	۲۸۲۲

آقایان: اسدی - حاج میرزا حبیب الله امین - اعظمی
دولت‌شاهی - نظام مافی - زارع - قوام - نوبخت - افسر
فرهمنند - دکتر مصدق - حاج حسن آقا ملک - والی
زاده - میرزا حسن خان وثوق - حاج غلامحسین ملک
در آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: عراقی - ایلخان - شریعت زاده - بهار -
دکتر لقمان - محمود رضا - دیوان بیکی - کازرونی -
افخمی - آیه الله زاده اصفهانی

در آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان: سهراب خان - موقر - دکتر طاهری -
بالیزی - عباس میرزا - آقا زاده سبزواری - غلامحسین
میرزا - مدرس - حاج شیخ بیات - جهانشاهی -
محمد ولی میرزا - امیر اسدالله خان - بچی خان زنگنه
معتضد استرامادی .

رئیس - آقای زوار

زوار - در صورت مجلس آقای فرهنگ را غائب بی
اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان مریض هستند و
ده دوازده روز است بستری هستند و شاید چند روز
دیگر هم معالجه ایشان طول بکشد بنا بر این استدعا
میکنم اسم ایشان را از لیست غائبین با اجازه (که
بای تقریح تشریف برده اند و بمجلس حاضر نمیشوند)
خارج بفرمایند

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - بنده را جزو دیر آمده بی اجازه
نوشته اند در صورتیکه بواسطه کسالتی که داشتم در
جلسه قبل قدری دیر آمدم استعجازه هم کردم .

رئیس - مراجعه میشود بکمیسئون بعد اصلاح
میشود . صورت مجلس دیگر ابرادی ندارد ؟
(گفتند - خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد . آقای حقنویس
حقنویس - البته آقایان محترم تصدیق دارند که يك

اصول و عادات و مراسمی در ادوار استبداد بوده است
که مخالفت انصاف و عدالت از روی فکر مستبدانه اجرا
میشده است و شایسته اصل مشروطیت نیست که دیگر
این اصول ابقا بشود و در موقعی که پارلمان مفتوح
است و نمایندگان ملت هر روز در پارلمان فریاد از اصول
مشروطیت میزنند يك همچو اصول ظالمانه مجری شود .
مخصوصاً در موقعیکه متصدیان امر هم (چنانکه من
خشنودم که مخاطب من يك نفر آزادی خواه عدالت
طلبی است) ، در موقعی که یکی از عناصر آزادی خواه
عدالت دوستی که در تأسیس اساس مشروطیت خدمات
نمایانی کرده اند متصدی اند ، در وزارت تلگراف يك
رسم ظالمانه ایست و تعجب میکنم چرا این رسم ظالمانه
درین مدت بیست سال مشروطیت هنوز باقی است و آن
اینست که مقره های تیرهای تلگراف هر جا میشکند
وزارت تلگراف مینویسد بوزارت داخله و وزارت داخله
مینویسد بحاکم محل و حاکم محل مینویسد بامنیه با
يك غرامتی که هیچ متناسب باقیمت مقره نیست از صاحب
زمینی که برخلاف میلش عنفاً اسطوانه تلگراف را
در زمین او نصب کرده اند از او میگیرند مثلاً گاهی
مصادف میشود با يك رعیت بیچاره که پنج من زمین
دارد يك تیر تلگرافی در زمین او نصب شده است در
خانه اش هم خوابیده است اتفاقاً زمینش در کنار جاده
افتاده مکاری میگردد یا بچه چوپان تفتن میکند مقره
را میشکند مأمور امنیه می آید و نه تنها این غرامت
غیر عادلانه را از او باضعاف مضاعف میگیرد بلکه
باصطلاح قدیم دهیک و دهنیم و قلق هم میگیرد در
صورتی که روح او از شکستن و شکننده خبر ندارد
حقیقتاً این عمل در عصر مشروطیت آن هم در دوره
تصدی کفیل حاضر بنده خیلی مستبعد میدانم که رضا
بدم يك چنین اصل ظالمانه اجرا بشود نمیدانم ازین
موضوع اساساً مطلعند و برخوردارند اند يك چنین قضیه
و اگر برخوردارند برای رفع این چه فکری کرده اند

و حقیقتاً شایسته نیست که يك چنین عملی حتی يك روز
هم در عصر تصدی يك نفر مشروطه خواه واقع شود
کفیل پست و تلگراف - بدو از اظهار آن که
نماینده محترم در مقدمه فرمایشاتشان فرمودند کمال تشکر
را دارم ، اما در اصل موضوع : سؤال ایشان و سؤال
آقای کازرونی که هر دو در يك موضوع بود بوزارتخانه
رسید بنده تمام ترتیبات و سوابق این کار را خواستم و
شخصاً مطالعه کردم قبل از بنده هم گویا در مجلس
مذاکره شده بود یا اینکه از طرف نمایندگان يك تذکری
داده شده بوده است آنها هم يك رسیدگی کرده بودند
این طوری که آقا میفرمایند گمان میکنم کلیه هم اینطور
نباشد که خسارت که وارد میشود بر يك مقره صرف
از طرف عابری یا بچه چوپان باشد بلکه مخصوصاً در
موقعی که ایلات حرکت میکنند در موقع حرکت اولین
نشانه گاهشان مقره های سیمهاست و هر چند خواسته اند
راجع باین موضوع تصمیم و رویه ای بگیرند نشده است
و نگرفته اند و چندین دفعه هم با اداره امنیه دستور داده
شده است آنها هم نتوانسته اند در موقع حرکت ایلات
از شکستن جلوگیری بکنند و البته همین طوری که فرمودند
این بنظر بنده هم مقرون بعدالت نیست که کسی جرعی
کرده باشد از کسی دیگر غرامتش را بگیرند بنده مخصوصاً
درین موضوع يك تجدید نظر دیگری هم خواهم کرد و
مخصوصاً از خود آقایان که سؤال فرموده اند دعوت
خواهم کرد که تشریف بیاورند و درین کار يك قرار
عادلانه داده شود ولی آن طوری که اخیراً بنده هم شنیده ام
از این مسئله با این جریانیکه داشته است وجه خیلی مختصری
عابد میشود حتی در ماه گذشته این خسارت دو تومانیهم نبوده است
بعضی اوقات تجاوز میکند ولی همانطور که فرمودند با
يك نظر مصلحانه و عادلانه در این کار بنده يك نظری
میکنم آقایان را هم دعوت میکنم که شرکت در این کار
بفرمایند .

بعضی از نمایندگان - صحیح است

زوار - بنده هم يك سؤالی داشتم از وزارت پست و
تلگراف اجازه میفرمائید ؟
رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده خیلی مسرورم که مسؤل محترم من
خودشان يك نیت صالحی دارند و همان نظری که
بنده دارم ایشان هم دارند و سعی هم هستند که يك
تصمیم صالحی اتخاذ بکنند بنده هم من باب اینکه حالا
اگر چه صورت سؤال است ولی بعنوان تذکر عرایض
خودم را در پیشگاه مجلس مقدس اظهار کنم قبل
از مشروطیت و بعد از مشروطیت هم در مدت زمانی
که امورات شبیه بملوک الطوائفی بود ضابط يك بلوک و
بالاخره کدخدای يك ده متصدی و متضمن جمیع
امورات راجع بآن بلوک یا آن ده بوده است از قبیل
گرفتن مالیات و قضاوت و امنیت و غیره ، و حقیقتاً
آن ضابط در مقابل دولت و آن کدخدا در مقابل آن
ضابط مسؤل و مأخوذ بوده و بهمین مناسبت سیم
تلگراف در حدوی که عبور میکرد اینها ملتزم بودند
که مراقبت کنند سیم خراب نشود و مقره خراب نشود
و چوب تلگراف از میان زود البته سواى این هم آن
روز در مقابل آن وضعیات علاج و چاره نداشت و بهمین
دلیل هم وقتی که میخواستند سیم تلگراف را از يك
خاکی عبور دهند اهالی آن خاک ولو بدادن پول هم
اگر میسر میشد سعی میکردند که این سیم را از خاک
خودشان دفع بکنند مثل اینکه از بلا و دادن جریمه
دور شده بودند این بود تا بحمد الله تعالی مدتی است
اصول ملوک الطوائفی از میان رفته است اسلحه از دست
مردم گرفته شده است و مخصوصاً مردم مطیع سیم
تلگراف هم کما فی السابق از دهات و بلوک آنها عبور
میکند اینها دارای اسلحه نیستند و خودشان محتاجند
که دیگری امنیت آنها را نگاهداری کند و بالاخره
همان مردمی که يك نیمه استقلالی داشتند امروزه هر
يك از افرادشان گریبانشان بدست دوازده یا چهارده

افر باسای مختلفه از مأمورین دولت است اینها دارای يك اختیاری نیستند و در کار خودشان هم متحیرند مع ذلك همان روبه ای که در زمان استبداد، استبداد مرحوم جاری بوده حالا هم میخواهند در باره آنها جاری بکنند و این نمیشود البته باید يك تصمیم نوینی يك عملیات صحیحی در نظر گرفت بنده هم نمیخواهم عرض کنم که جلو را ول کنند که مردمان جاهل نادان حقیقه سیم تلگراف را خراب کنند و مقره را خراب کنند اما بالاخره البته آقای کفیل محترم هم معتقد نیستند که مردم بی گناه غرامت بدهند زیرا بنده تجربه دانسته ام کسانی که رقابت دارند با اهل آن بلوک به آن ده عمداً برای اذیت آنها میبایند سیم تلگراف را خراب میکنند، آنها چه تقصیری دارند؟ میخواهم سؤال کنم که آیا درین باب تصمیمی اتخاذ فرموده اید یا خیر؟ و اگر نکرده اید قریباً درین باب تصمیمی اتخاذ میشود یا خیر؟

آقاسید یعقوب - گفت که، مگر نگفت که کازرونی هم سؤال کردند؟

کازرونی - بگذار خودش بگوید، حالا خودش عوض شما میگردد

کفیل وزارت پست و تلگراف - بنده تصور میکنم که جواب نماینده محترم را قبلاً داده باشم ولی برای اطمینان خاطر ایشان همانطوری که عرض کردم يك نظر عادلانه اتخاذ خواهد شد ولی این نظر هم البته مستلزم این نمیتواند بود که کلیه این غرامت را بتوان نگرفت. علتش هم این است که این سیم از آنجاهاست که میگردد بعضی جاها از داخل دهات عبور میکند که در حقیقت آنها مسئول خرابی آن هستند و خسارت باید از اهل ده گرفته شود اما راجع به يك قسمتی که از خارج دهات میگردد بنده هم فرمایش آقا را تصدیق میکنم همینطور است، احتمال دارد دیگران خسارت وارد می کنند و غرامت از اهل آن ده گرفته شود و این عادلانه

نیست. بنده به آقا مخصوصاً اطمینان میدهم که در این موضوع يك نظر عادلانه باحضور خودشان گرفته میشود امیدوارم خودشان هم بتوانند شرکت کنند.

رئیس - آقای زوار

زوار - همانطور که نماینده محترم فرمودند بنده هم با يك حسن نیتی نسبت با آقای کفیل محترم پست و تلگراف این عرایض را عرض میکنم. و علت این هم که تا بحال گفته نشده است برای این بوده است که وزارت پست و تلگراف يك مسؤل رسمی نداشته است. البته آقایان تصدیق دارند که ملت پاك زرتشت صالح ترین رعایا هستند و خدمات آنها هم حقیقه از روی عده شان نسبت به مملکت زیادتر است. یکی از آنها ارباب بهمن است که گمان میکنم کمتر کسی باشد که او را نشناسد و از سابقه او و دارائی او مطلع نباشد. بالاخره ایشان باطمینان عدالت دولت علیه ایران آمده اند يك معامله با دولت ایران کرده اند یعنی امتیاز راه طهران و قزوین و همدان و رشت را از دولت گرفته اند که چابهار خانه دائر بکنند گمان میکنم توضیح بیشتر مفصلي لازم نداشته باشد. از این نظر که بنده به نهایت وجدان حضرتعالی اطمینان دارم و میدانم که دوسیه را کاملاً ملاحظه فرموده اید. وقتی که بنده مفتخر به عضویت کمیسیون عرایض بوده دوسیه را خواستم آوردند آنجا دیدیم و دوسیه ها کاملاً حاکی بود از يك عملیات حق شکنانه که بر علیه او کرده اند که بیچاره تمام دارائی خودش را بنام دولتخواهی و ایران دوستی باخته است که با آن همه دارائی الان میخواهم عرض کنم که به بدترین ترتیبی زندگی میکند. استدعا میکنم در این خصوص که بکماه قبل از این سؤال کردم و ایشان هم وعده فرمودند يك جواب قاطعی ندهند و بفرمایند اقداماتی کرده اند یا نه کفیل پست و تلگراف - در این موضوع هم وقتی سؤال نماینده محترم بوزارتخانه رسید یکقدری خودم سابقه داشتم و مجدداً هم مراجعه کردم. راجع بارباب بهمن

همینطوری که میگویند احتمال دارد که اینجا (حقیقه) باسم ظلم نمیتوانم بگویم) يك عدم توجهی در آن موقع که آن تصویب نامه را لغو کرده اند شده است دولت هم نسبت بان مسئله فوق العاده توجه دارد و گمان می کنم که در همین سه چهار روزه این مسئله را خانم بدهد بنده دوسیه را خواستم این یکقدری بفرنج است حتی يك معامله داشته اند سابقاً با وزارت فوائد عامه بعد آن بهم خورده است بعد آمده با وزارت پست و تلگراف يك معامله کرده اند آن معامله نسبت به پست و تلگراف يك یکقدری سنگین بوده است آن تصویب نامه را لغو کرده اند ولی بالاخره حق او بعقیده بنده از بین رفته است آقای وزیر فوائد عامه هم در این موضوع خیلی جدیت کردند و بعلاوه آن کمیونی که سابقاً تشکیل شده بود اشخاص دیگری را هم مأموریت داده اند و رسیدگی شده است و چنانکه به بنده اطلاعاتی رسیده تا آخر این هفته گمان میکنم این مسئله بنفع ارباب بهمن خانم پیدا کند. زوار - خیلی تشکر میکنم از اینکه اینطور است.

رئیس - آقای ایلخان

ایلخان - بنده يك سؤالی از وزارت مالیه کرده بودم راجع باضافه مالیاتی که به طواحین دزفول قرار داده بودند استدعا میکنم تذکر داده شود که زودتر برای جواب حاضر شوند.

بعضی از نمایندگان - دستور.

رئیس - خبر کمیسیون مرخصی

(خبر کمیسیون عرایض و مرخصی راجع به مرخصی آقای فرهنگد بشرح آن خوانده شد)

آقای مخبر فرهنگد نماینده محترم بواسطه کسالت مزاج پنجروز از تاریخ ۲۱ آبان اجازه مرخصی خواسته اند کمیسیون بواسطه مریض بودن ایشان پنجروز مرخصی ایشان را تصویب و راپرت آنرا تقدیم میدارد.

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم.

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد.

رئیس - آقایانیکه مرخصی پنج روزه آقای فرهنگد

را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر

(خبر کمیسیون عرایض و مرخصی راجع به آقای حاج غلامحسین ملک بشرح آتی قرائت شد) نماینده محترم حاج غلامحسین ملک شیرازی تقاضای بیست روز مرخصی از تاریخ ۱۲ شهریور بعلت عارضه کسالت مینماید چون تصدیق دکتر معالج را نفرستادند لهذا کمیسیون با مرخصی ایشان موافقت نکرده راپورت آنرا تقدیم مینماید کمیسیون عرایض این خبر را تأیید مینماید.

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده با خبر موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - بنده هم موافقم

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده هم با خبر کمیسیون موافقم

آقا سید یعقوب - به شرط اینکه کمیسیون عرایض بعد

تجدیدش نکند.

حاج میرزا مرتضی - کمیسیون خبر را تجدید نمیکند

رئیس - آقایانی که مفاد خبر کمیسیون را تصویب

میکند قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان بر خواستند)

رئیس - تصویب شد. بودجه مملکتی مطرح است.

آقای بامداد

بامداد - در جلسه قبل که لایحه بودجه مملکتی مطرح بود شنیدیم یکی از آقایان نمایندگان می گفتند که حقیقه امروز مجلس وارد وظیفه اش شده و مجلس مجلس است. مسلماً اینطور است. در ممالکی که ملت نظارت بر دولت دارد یعنی ممالک پارلمان مهمترین وظایف رسیدگی به جمع و خرج مملکتی است و تحت دقت آوردن اینکه این پولی را که ملت میدهد به کجا صرف میشود. این لایحه تقدیم شده و بدیهی است آنقدری که ما باید مذاکره کنیم و در اطرافش صحبت کنیم و دقت کنیم فقط قسمت عایدات و جمع است چنانکه در مقدمه لایحه اشاره شده اگر چه بایستی بعد از تصویب بودجه های تفصیلی این لایحه تقدیم میشد ولی هیچ ضرر ندارد که عایدات را ما قبلاً ببینیم و آنوقت بودجه های تفصیلی هم بیاید قسمت مخارج را هم تصویب کنیم. بنده عرایض نسبت بهمان قسمتی است که مورد دقت است یعنی نسبت بعایدات باید در این مورد ما آنچه را که عقیده خودمان است یا مردم میگویند از زبان مردم در اینجا بگوئیم و دولت را متوجه کنیم باینکه آنچه که از مردم گرفته میشود باید بنفع مردم خرج بشود اگر نشد این مشروع نیست و مردم راضی نیستند و نباید بگیرند تا آن مصرف خرج بشود! چیزی که این لایحه بودجه نقصان دارد و نقصان اساسی است و تقصیر هم متوجه کمیسیون بودجه نیست (نه برای عضوین دفاع میکنم. نه يك اصل حقیقی است) آن این است که ما نمایانیم دولت الان چقدر پول دارد موجودی را یعنی. زیرا اساس بودجه لایحه تفریغ بودجه است. چند سال است که دولت حاضر نشده لایحه تفریغ بودجه را بدهد که ما باقی و فاضل کنیم و بعد بدانیم که موجودی ما چقدر است تمام نتایج از نظارت و فوائد نظارت این است که ما نمایندگان قبلاً بدانیم موجودیمان چیست اگر ما بدانیم موجودیمان چیست ما میتوانیم نظری بکنیم بقسمت مالیات گرفتن و البته يك تخفیفان میتوانیم قائل بشویم میتوانیم يك مالیاتهای مضر را برگردانیم. میتوانیم يك

مالیاتهایی که اقلاً يك ثقل و سنگینی دارد آنها را تخفیف بدهیم نه اینکه ما الان نمایانیم موجودی خزانه چه مقدار است. مثلاً بنده شنیده ام که می گفتند عایدی نفت امسال نقصان دارد برعکس اطلاع تحقیقی پیدا کرده ام که قریب چهار صد هزار لیره عایدات نفت امسال ما از پارسال زیاد تر است اگر این را قبلاً بمانگفته بودند البته ما حاضر نمیشدیم يك مالیاتهایی را که حقیقه بعقیده بنده ننگ است از قبیل مالیات تحدید و رسومات در اینجا بیاوریم و مجبور شدیم تصویب کنیم بنا بر این نقصان بزرگ این لایحه (که آن هم ناشی از تسامح دولت نرسیدن هیئت مسئول مملکت است) راجع است به اینکه لایحه تفریغ بودجه را بیاورده اند. ما الان درست از جمع و خرج اطلاع نداریم موجودی را نمایانیم چقدر است قانون را چگونه میتوانیم تصویب کنیم يك چیزی که کامل الاطراف نیست چطور میتوانیم تحت مطالعه و دقت در آوریم و در اقلام جمع و خرجش تحقیق و مباحثه کنیم. اگر ما میدانستیم که امروز این ها هست می توانستیم کاملاً مباحثه کنیم اینجا صحبت شد که مهمترین چیزها چیست بعقیده بنده البته بعد از امنیت که مثل استنشاق هواست، مثل خوردن آب است، و ضروری زندگی است چیزی که امروز مملکت محتاج است دو چیز است: صحیه و معارف. ما امروز به تکثیر افراد محتاجیم و بفهاندن افراد. راپزنهایی که میدهند اگر اغراق آمیز باشد انشاءالله قدر متیقن آنرا که بکیریم صدي شصت این مملکت مریض دارد. امراض گوناگون. و بعضی امراض حقیقه نسل آینده را تهدید میکند و تمام بودجه صحیه مملکت ما بقدر يك مریضخانه ایست که دنیا دارد دویت و پنجاه هزار تومان. اگر ما میدانستیم که چقدر موجودی داریم و حقیقه عایداتمان چقدر است ما میتوانستیم که در صحیه يك رعایت های بیشتری بکنیم یا حقیقه برای معارفمان. بنده با این معارف چنانکه در

عرایض کلی راجع به بودجه عرض خواهم کرد باتمد و طرزش مخالف ولی هر قدر به معارف بدهیم کم است ما وقتی که مقایسه میکنیم بودجه صحیه مان را با بودجه سایر وزارتخانهها می بینیم که این مسائل حیات بکلی صفر است ولی آنچه ها را هر چه توانسته اند پر کرده اند از اقلام. قسمتی که بنظر من در این لایحه بودجه خیلی برجسته است که باینکه در کمیسیون هم عرض کرده ام قسمت خود وزارتنامه است یعنی کسی که جمع آوری میکنند و این پول ها را میگیرد و میدهد بنده پیش خودم يك حساب کرده ام بنظر آقایان هم میرسانم مالیات مستقیم نقدی و جنسی ما تقریباً چهار ملیون است خرج وصول این مالیات و مخارج انتفاعی را هم که ضمیمه این مبلغ بکنیم همین اندازه تقریباً چهار ملیون میشود. حقیقه بیائید حساب بکنید اگر این مملکت بگوید که من نه مالیات مستقیم میخواهم نه وزارتنامه ببینید که نفع با مملکت و ملت است یا نه؟ چه ضرر دارد؟ مگر همین چهار ملیون را میگیرند؟ همه آقایان اطلاع دارید که دو مقابل و سه مقابل ضرر بمردم میخورد اگر هم نمیگیرند باز بمردم ضرر میخورد. محصل رفتن اسمش در نظامنامه این است که اگر سه روز پیشتر پول نداد آنوقت باید مخارج این محصل را آن بلوک بپردازد. واقعاً اینطور است؟ سه روز دولت میدهد؟ درست است؟ چهار ملیون ما باین آقا. باین وزارت جلیله تقدیم میکنیم برای اینکه بما چهار ملیون پول بدهد. بیائید حساب کنید آقا ما مسئولیم! اگر حقیقه در این مرکز ثقل مملکت بیائیم بگوئیم از زبان مردم که همه هم راضی هستند ما نه وزارت مالیه می خواهیم و نه این پول را میدهیم ببینید اقلاً دوازده ملیون توی جیب مردم میاند، اراضی هم آباد میشود و مردم هم میدانند که هر چه پیدا بکنند مال خودشان است و مملکت اقللاً آباد میشود. پس چگونه میتوان حقیقه باین قلم مهم برجسته رأی داد که این سبب بدبختی مملکت است بخاطر ندارید که همیشه

يك قسمت مهم از نطق قبل از دستور راجع بمأمورین مالیه بوده؟ (از طرف نمایندگان - صحیح است) حالا بنده چون در این قلم خیلی متوجه هستم برای استحضار خاطر آقایان یا اینکه متأثر بشوید يك مثالی می خواهم بزنم: در بندر لنکه يك ناچری بوده امین مالیه آنجا باین ناچر بد بخت گفته است که حواله رسیده است پول باید بدهم و چون رویه دارم و پول سفید ندارم شما دو هزار و بانصد تومان به من قرض بدهید من این حواله را راه می اندازم بعد این رویه را تسعیر میکنم بشما میدهم. خوب امین مالیه است. نماینده دولت است. این ناچر بد بخت هم لابد ملاحظه کرده است و در بندر لنکه این پول را باو داده است تا کنون این دو هزار و بانصد تومان باین بدبخت نرسیده است. موقر - و نخواهد رسید.....

بامداد - يك نفر نماینده باینجا فرستاده است و همینطور ساخلو میزند گفتم يك شرحی بنویس بوزارت مالیه من میدهم فرستادم يك جواب به من دادند از روی همان فرمولها، در تحت اقدام است، در جریان است. و بعد نتیجه را بشما اطلاع میدهم. از این جوابها که همه نان اطلاع دارید علاوه بر این اجحافات و طعنها که میشود در تحت عنوان وصول مالیات را يك لا چندلا گرفتن و در موقع تسعیر هم اضافه گرفتن باز این جور پولها را هم از مردم میگیرند. خوب يك ناچر لنکه ورشکست بشود؟ يك عضوکاری این مملکت ازین برود آقا شما را بحق خدا بیائید ملاحظه کنید واقعاً (باز عرض میکنم) اگر این مملکت بگوید نه مالیه میخواهیم نه مالیات مستقیم و البته بنفعش است غیر از این دزدی ها. این بدتر از سرگردنه کرده است بنام دولت حیثیت دولت را ببینید چقدر با مال کرده است. بنده گفتم که آقای رئیس کل مالیه آدم خوب است يك کاغذ باو بنویس تا من بگویم حاشیه اش بنویسد که اداره تفتیش رسیدگی بکن بلکه ازین راه آفاقه بشود. مرد که ورشکست

میشود. این مسئله را آقای کلانی اطلاع دارند بشرویه بد بخت يك طرف مملکت افتاده و کارگر هم هست پارچه میبافند و برگ میبافند. پارسا مثل اغلب جاها خشکسالی شد نتوانسته است از عهده مالیات بر آید. امین مالیه با محصلین غلاظ و شدادش با نظامی هایش رنجته است اصلاحی رعایا را دارند میبرند، جل، پلاس، دیگ، همه را میبرند بنام اینکه ما باید استنفاذ بکنیم و باید شیفرمان بر شود، اقلانمان بر شود. يك حاج شیخ علی هست که حقیقه از اجله علماء است مرد بزرگی است او نوشته است امان، داد، بیداد. عریضه تظلم داده است که آخر این ندارد، هیچ چیز برایش باقی نمانده است، این بند سال آتیه اش است. این عریضه عیناً بعد از جریانات اداری رفته است بدست امین مالیه رسیده است. بعد از دادخواهی همین عریضه رفته است بدست مالیه رسیده است. بنا بر این يك حساب دیگر می کنیم در این لایحه جمع و خرج: و آن این است، اگر این مردم بگویند که ما يك روزی چهارده کرویر مالیات من حیث المجموع میدادیم

مدرس - راحت هم بودیم....

بامداد - بیائید بسنجید آسایش، رفاهیت، کثرت نفوس را از آن تاریخ تا حالا که هفتاد و دو سه کرویر مالیات میدهیم، مالیاتهای اختصاصی و مالیاتهای جاری مستقیم و غیر مستقیم را، بیائید بسنجید آخر ما پول میدهیم مالیات میدهیم که برای خودمان خدمت کنید. بگویند روزیکه ما چهارده کرویر مالیات میدادیم وضعیتمان آن بود حالا که هفتاد و سه کرویر میدهیم بیا و حال ما را ببین که ما باید بپاییم یا اگر حال داشته باشیم مهاجرت کنیم احصائیه هات خراب و آباد سابق را نگاه بکنید. واقعاً اگر به ما گفتند یا بشما که هم قطار های ما هستیکه هم مان هم متحس بهمین احساسات هستیکه چه جواب خواهید داد؟ چهارده کرویر سابقاً میدادند و حالا هفتاد و سه کرویر این بدبختان میدهند، خوب مالیات سرحدی با مالیات

که محصل در ده میگیرد هیچ فرق نمیکند بالاخره پول و جنس را میدهند، آنقدر اضافه مالیات میدهند ولی در مقابل مردم راه عایدی ندارند. بنده يك عرضی میخواهم بکنم و آن این است که (گر چه بنده هم جزء حقوق بگیرها هستم و خیلی هم متأرم خواه نوکر دولت باشم خواه اینکه اینجا بیایم و حقوق بگیرم) اگر ما حقوق بگیرها حساب نفع خود را بکنیم اینطوری که ما داریم میرویم و با مردم معامله میکنیم پس از مدتی این پول بده ها از بین میروند و اصل عین منفعت ما از بین میروند. ما متصل میخواهیم از این زمین حاصل برداریم اما نه آتش میدهیم نه رشوه میدهیم، نه زیر رویش میکنیم این ملک بالاخره حاصل نمیدهد و اصل ملک از بین می رود، یکی از نمایندگان این جا فرمودند که نمی شود عایدات را تقلیل کرد و باید عایدات را زیاد کرد، بنده عرض میکنم چه قسم عایدی را باید زیاد بکنیم و راه عایدی زیاد کردن چه چیز است؟ راه عایدات این جا است که بنده عرض میکنم بسم الله بفرمائید ما میلیون میلیون این جا برای مخارج مملکتی تصویب میکنیم و سالی هم بیست و دو میلیون مطابق احصائیه گمرکی که حاضر است و هیچ اشتباه هم ندارد پول قند در این مملکت میدهیم در صورتیکه حد متوسط قیمت کارخانه قند سازی که در این مملکت بیاریم هفتصد یا هشتصد هزار تومان است و با این مبلغ میتوانیم يك کارخانه عالی بزرگ (کارخانه کوچک هم نه) راه بیندازیم. این کارخانه قند کاهریزک را میتوانیم با سیصد، سیصد و پنجاه هزار تومان بطوریکه برآورد شده است راه بیندازیم و هر سال مقدار زیادی عایدی برای مملکت درست کنیم. اگر واقعاً علاقه مند هستید که عایدات را زیاد کنید عایدات از این راه ها باید زیاد شود. ما امروز به آبیاری بیش از همه چیز محتاج هستیم، میرابی نداریم، اینطور است که می بینید تا يك بارانی نیاید تمام مضطرب و متزلزل هستیم ولی از طرف دیگر آبها هرز می رود، اگر ما يك سد هائی

به بندیم اقل سیلاب های زمستان هرز می رود، آخرین هفتاد و سه کرویری که از مردم گرفته میشود يك مقدار خیلی قلیل آن را باید صرف احتیاجات خود مردم کرد که هم مملکت آباد شود و هم مردم راحت شوند و هم عایدات در آتیه ازین زود. بنده عرض میکنم عایدات را تقلیل نکنید ولی عایدات برای مردم تهیه نمائید لاند خواهید گفت در تمام دنیا عایدات دولت را زیاد کرده اند ولی ما مقدمات را متروک می کنیم و نتایج را می چسبیم ولی دنیا چرا میگیرد و آنچه را که گرفت چه میکند بیش ما دیگر معلوم نیست میگویند بیائید شرکت تشکیل بدهید، سهام چاپ کنید ولی تمام مقدمات این حرفها محو است، در مملکت ما چندین شرکت تشکیل شد مردم هم پول دادند ولی حالا قبض ها فقط در بغل آنها باقی مانده. با خود مستشار کل مالیه سابق در همین موضوع بنده صحبت کردم بمن گفت که ایرانی با این ترتیب دیگر نمیتواند مالیات بدهد و باید فکری برای توسعه اقتصادی کرد. در این مقام هم بنده عرضی میکنم که قطع نظر از صحبت کردن و قطع نظر از مخالفت و موافقت بیائید يك فکری برای این مملکت بکنیم خدای من شاهد است که من این عرایض را که بنام مخالفت میکنم میخواهم بلکه يك تشبیهی بگیرم و میخواهم عرایضی را که از همان مردم شنیده ام و احساساتی که آنها دارند بیان کنم. لهذا باید قطع نظر از مخالفت و موافقت با يك وجهه که برای همه مردم خوب باشد و با يك نظری که نفعش عاید همه مملکت میشود (که یکی از اهل آن مملکت هم بنده هستم و سایر آقایان و بالاخره تمام افراد این مملکت) صحبت کرد که ببینیم برای این مردم چه باید کرد، آخر این راهیکه میرویم بکجا میرویم، آخر باید این ملت بتواند همیشه این عایدات را بپردازد یا نه؟ يك مدتی از دارائی و تجمل خودش داد بعد چطور بدهد؟ سابقاً در هر خانه دهائی چندین دست رختخواب و سماور و چه چه داشت این چیزها را

همه آقایان دیده اند ولی تمام اینها هی تحلیل رفت و هی دادند بالاخره چیزی برایش باقی نمی ماند، پس باید فکری کرد که عایدات برای مردم پیدا کرد. بنده عقیده ام این است که امروزه که در ایران مقدمات منفی است و مقدماتی که سازین دارند ما نداریم چاره جز این نیست که دولت برای مردم يك فکری بکنند و هیچ علاج دیگر نیست. این نظریات کلی بنده بود و اجمع به عایدات و البته اگر باز نوبت بمن برسد نظریاتم را عرض میکنم و الا در مواد نظریاتی که دارم عرض خواهم کرد. خانم عرض میکنم البته يك موافقی خواهد آمد و جواب بنده را خواهد داد و البته این اصول پارلمان است ولی نباید این عقاید را از نظر محو کرد. يك حکایت از يك استادی که داشتم آنرا عرض میکنم. يك استادی داشتم خدا رحمتش کند يك آدم اخلاقی خیلی خوبی بود. گاهی که بکسی از شاگرد ها در محضر درس با او مجادله میکرد و ظرف میشد او چون حقیقتاً مجادله را خلاف اخلاق میدانست ساکت می ماند وقتی که شاگرد حرارتش میخواست میگفت خوب من ساکت ماندم اما انصاف بده که واقعاً و حقیقه اینطور است؟ این جا بنده هم استدعا دارم که با يك انصافی و با يك نظر حقیقت بینی و با يك نظر کاملی آقایان به دوره های انتخابیه خودشان و این مملکت نگاه کنند و در این بودجه يك دقتی بفرمایند که هر چه ما بتوانیم بکنیم در اینجا است و امروزه است. (نمایندگان - صحیح است)

دکتر طاهری - نماینده محترم چون خود نائب عضو کمیسیون بودجه هستند و کاملاً از وضعیت مسبوق بودند خارج از موضوع فرمایشی نکردند و در کلیاتی که همه مجلس اصولاً موافق هستند اظهارات فرمودند اما لازمست عرض کنم که يك قسمت از این ایرادات راجع به همان قوانین موضوعه است که باید در خود مجلس اصلاح شود. قسمتی که راجع به عایدات اشکال فرمودند این در نتیجه قانون ممیزی است که خود مجلس وضع

به این مبلغی است که وزارت مالیه پیشنهاد کرده بود این جا مذاکره می شود. پس قبل از اینکه قلم تفصیلی مخارج مالیه یعنی خرج خصوصی آن به مجلس نیامده این مذاکرات موردی ندارد که قبلاً بگوئیم این مخارج کم یا زیاد است زیرا هنوز مبلغش معلوم نیست و یک قسمتش را هم اضافه نمی شود گفت که زیاد است زیرا که طرز این مالیات ها که دو من دو من از مردم میگیرند سبب میشود که این مخارج زیاد باشد فعلاً اگر این طرز هم خوب نیست دولت لایحه الغایش را آورده است و فعلاً اگر مالیات ارضی ملغی شود دولت مخارج مالیه ملغی خواهد شد زیرا از ادارات مالیه مباشرها و محصلها بی کارشان میروند پس این مخارج یک قسمتش را جمع به اصل قانون است و یک قسمتش هم اجحافاتی است که کمیسیون تصویب نخواهد کرد. قسمت دیگری را که فرمودند راجع به قسمت اقتصادی بود که در جلسه سابق آقای فرمند هم اظهار فرمودند. این موضوع را همه آقایان نمایندکان متفق هستند و غالباً قبل از دستور مذاکره شده است. عرض میکنم آن قسمتی که مربوط به کمیسیون بودجه بوده است خود آقای تشریف داشتند که در هر موقعی که به این قضیه مربوط میشد همه آقایان نظریات خود را عنوان میکردند و در همین بودجه هم دوازده میلیون بیشتر خرج اقتصادیات شده است...

بامداد - اقتصادیات؟

مخبر - بله راجع به اقتصادیات. دو میلیون راجع است به راه سازی مال اقتصادیات است. چند میلیون راه آهن راجع به اقتصادیات است. مخارج متخصص فقط مال اقتصادیات است متخصص ذوق آهن راجع به اقتصادیات است. اقتصادیات فقط تنها که نیست آقا. اما راجع به کارخانه قند سازی اگر چنانچه نظر مبارک آقا باشد، با اینکه هنوز بودجه های تفصیلی را کاملاً تصویب نکرده ایم اگر نظر آقا باشد با اینکه صرفه جوئی ها را معین نکرده بودند ما یک میلیون از بودجه عمومی صرفه جوئی

کرده است و حالا اشکال میفرمائید که این مالیات وصول نشود و این مالیات گرفته نشود بنده نمیدانم. البته این طرز مالیاتهای داخلی معایب زیادی دارد و مخارج زیادی هم دارد که خود دولت هم متوجه شده و لایحه الغایشرا هم آورده است. ولی تا این قانون لغو نشده و بحال خودیاتی است البته باید جمعش را این جا بیآورند و دولت این را جزء عایدات محسوب کند و هر وقت که مجلس حس کرد که این مالیات مضر بحال مملکت است و رأی داد و اصلاح کرد یا الغاء کرد این قسمت از ستون عایدات حذف می شود...

مدرس - حالا وقتش است

مخبر - قبل از اینکه کمیسیون بودجه این خبر را تقدیم مجلس کند چون این قانون از قوانین موضوعه است باید در ستون عایدات آن را بنویسد و این عرائد قانونی است و باید در این جا نوشته شود. حالا اگر بعد از این مجلس این عواید را تغییر داد خود نماینده محترم که عضو کمیسیون بودجه هستند میدانند که دیگر جزء عایدات محسوب نخواهیم کرد. اما موضوع دیگر که راجع به مخارج بود. مخارجی که در وزارت مالیه هست خیال میکنم نماینده محترم که عضو کمیسیون بودجه هستند مستحضرنند که کمیسیون متفقاً با این مخارج مخالف است و هنوز هم تصویب نشده است و حالا موقع ندارد که ایشان در این باب اظهاری فرمایند زیرا که اگر ملاحظه فرمایند ما در ستون مخارج مخارج مالیه را نوشته ایم و آنظوری که خود مالیه آورده است هنوز تصویب نکرده ایم تصویب هم نخواهیم کرد. آقا این موضوع را کاملاً مسبوق هستند. گرچه طرز قانون مالیات یک طوری است که بیش از آنچه بنظر میرسد یک مخارجی را دارد ولی معذالك اجحافات مالیه باز زیاد است و کمیسیون هم هنوز تصویب نکرده و خبرش را هم نداده است و موقع این فرمایشات وقتی است که مخارج مالیه از کمیسیون بگذرد و در مقابل قسمت مالیه مخارج آن نوشته شود آنوقت اگر چنانچه

کردیم ششصد و پنجاه هزار تومان راجع به ارزاق بود از دیون دولتی مبلغی کسر کردیم که قبول نکردیم و در نتیجه مذاکره کردیم که با توافق نظر دولت اینها را اختصاص بدهیم به تأسیس کارخانه قند سازی ولی چون به بودجه های تفصیلی هنوز رسیدگی نشد. که معلوم شود چه مقدار صرفه جوئی می شود این تقسیم بموقع اجرا گذاشته نشده. بالاخره پس از آنکه کاملاً ستون عایدات معلوم شد و ستون مخارج هم کاملاً معین گردید اضافه که حاصل میشود و مبلغ معنی بهی است. نظر دولت و مجلس تخصیص به مخارج اقتصادی از قبیل کارخانه قند و غیره میشود و چنانچه در جلسه گذشته آقای باستانی اظهار کردند لایحه ضافات فوائد عامه که قسمت عمده اش راجع به توسعه فلاحات بود آقایان تصویب نکردند

آقا سید یعقوب - راجع به فلاحات نبود راجع به ارزاق اشخاص بود.

مخبر - خیر اینطور نیست هر کاری که میخواهند بکنند وسیله ارزاق اشخاص است همه کاری را اگر با ما همین هم بکنند باید به کمک شخص انجام گیرد و هر کاری را که میخواهند انجام دهند یک حقوق شخصی هم جزء آن است و ما همینطور اقتصادیات را طالبیم ولی موقع عمل که آمد مخالفت میکنیم. همین کارخانه قند وقتی بودجه اش بمجلس میآید خواهید دید چقدر مخالفت در اطرافش خواهد شد که چرا فلان شخص حقوق میدهد در صورتی که همان کارخانه قند سازی هم

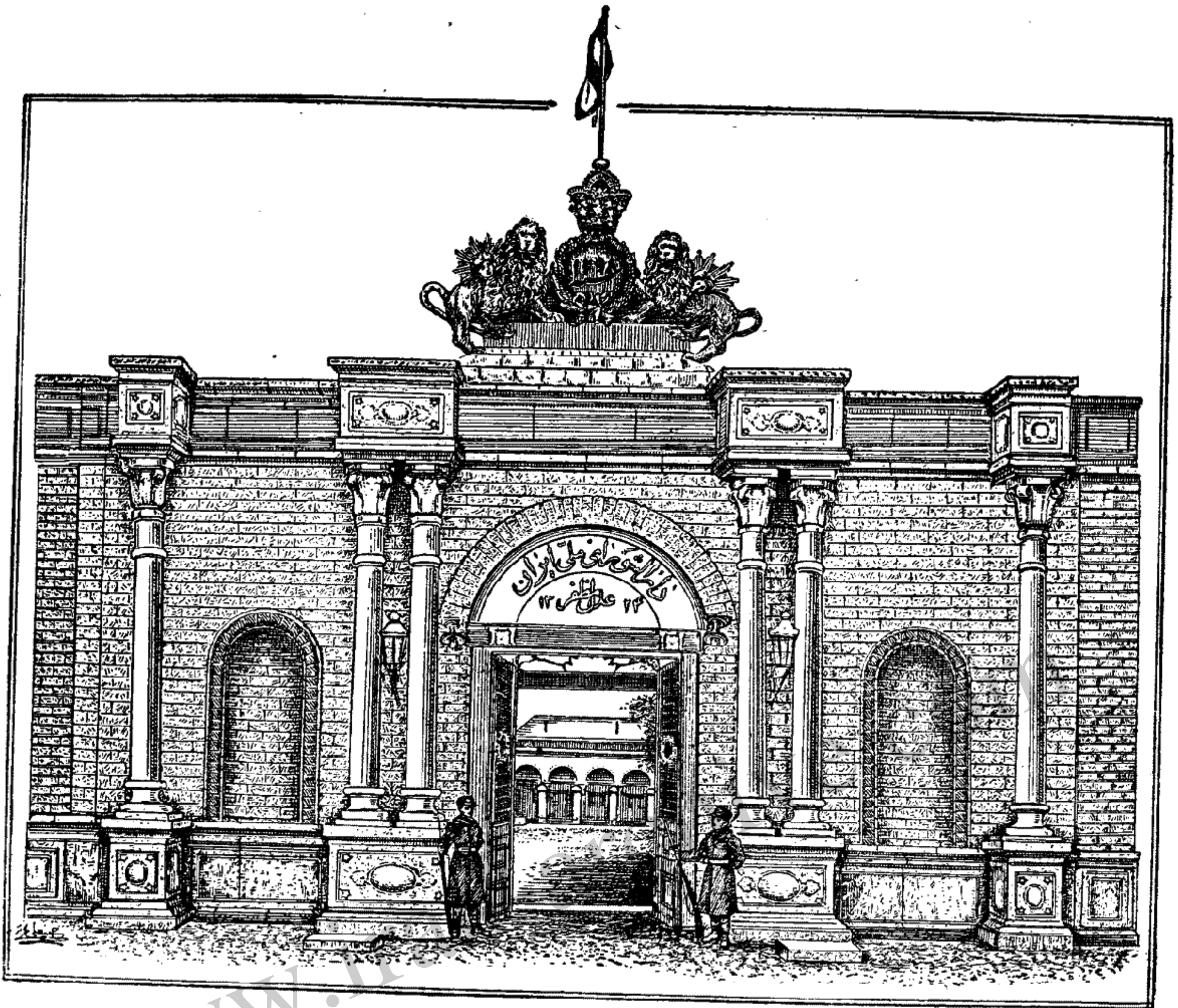
اشخاص لازم دارد. در هر صورت در این قسمت آنچه که راجع به کمیسیون بودجه بوده است مسامحه نشده و تا حدی که ممکن بوده است این نظریات منظور شده و علاوه بودجه فوائد عامه هم که هنوز مطرح نشده و آن هم قسمت مخارج معین نیست. قسمت دیگری هم که فرمودند راجع معارف بود. گرچه بودجه معارف هم قسمت مخارجش در این قانون معین نشده (ولی ممکن است که امروز در کمیسیون بودجه تمام شود و تا جلسه آتی بمجلس بیاید) عرض میکنم که بودجه معارف بلی خیلی کم است و بنده هم تصدیق دارم ولی نسبت به بیست و پنج ملیون بودجه مملکتی که بودجه معارف هفتصد هزار تومان بوده و حالا یعنی امسال قریب یک ملیون و نیم شده است که تقریباً دو برابر بودجه سابق است و نسبت باین وسعت کم بودجه معارف مضاعف شده است بد نیست و البته اگر مبلغی از صرفه جوئی در بودجهها پیدا شد و آقایان صلاح دانستند که مال معارف باشد به معارف داده میشود. این است که نسبت به فرمایشات نماینده محترم که جنبه مخالفت هم نداشت این عرایض را لازم بود عرض کنم.

بعضی از نمایندگان - ختم جلسه.

رئیس - آقای کازرونی پیشنهاد ختم جلسه کرده اند (نمایندگان - صحیح است)

رئیس - جلسه آتی روز پنجشنبه.

(مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)

دوره ششم تقنینیه

مذاکرات مجلس

جلسه

۱۷۴

شماره

۱۳۹

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه پنج شنبه ۹

آذر ماه ۱۳۰۶

مطابق ۶ جادی الثانی

۱۳۴۶

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود.

بضعة مجلس

قیمه اشتراك

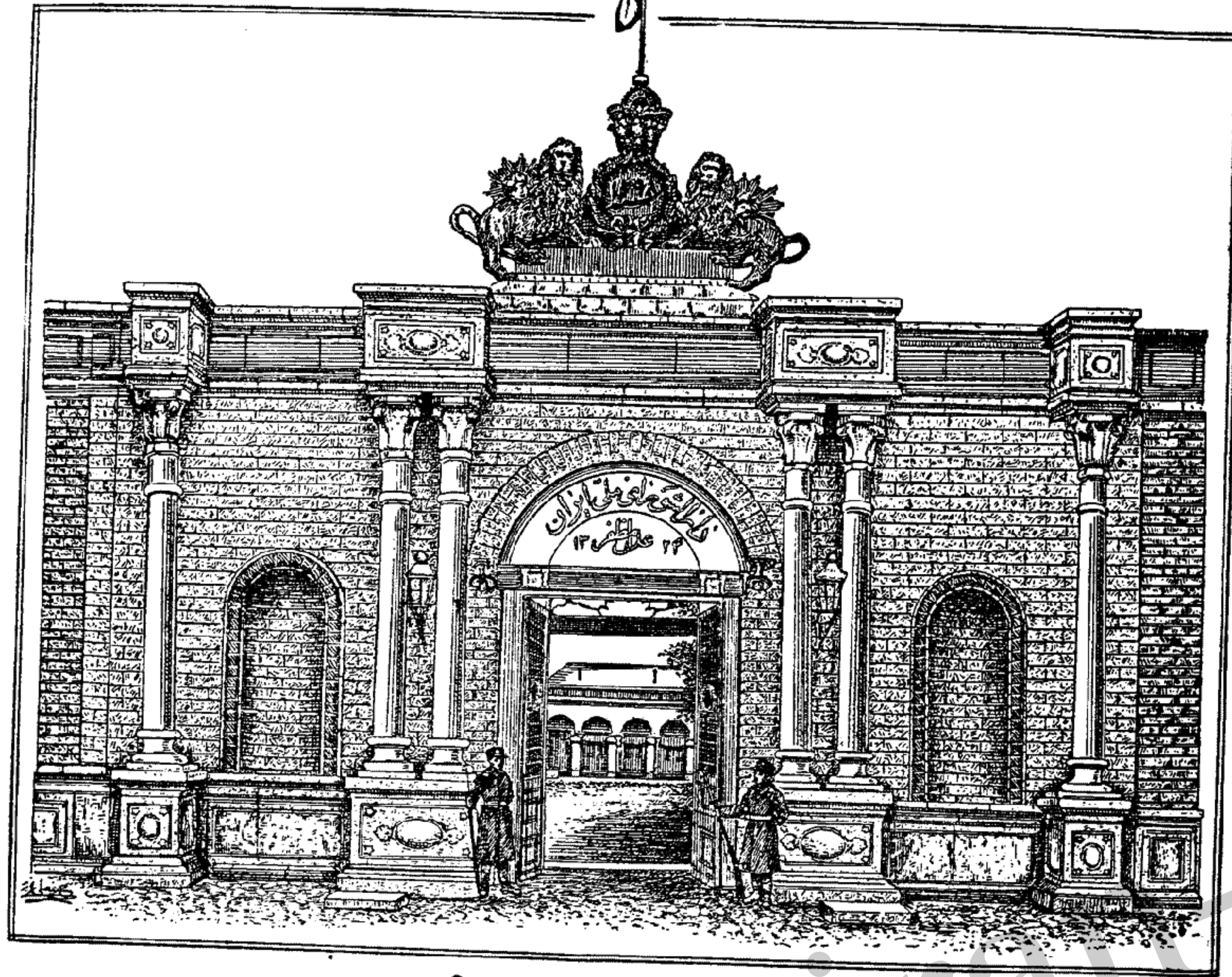
داخله ایران سالبانه ده تومان

خارج « دوازده تومان »

قیمه تك شماره

يك قران

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس پنجشنبه ۹ آذرماه ۱۳۰۶ مطابق ۶ جمادی الثانی ۱۳۴۶

جلسه ۱۷۴

- (مجلس دو ساعت و یک ربع قبل از ظهر بریاست
آقای پیرنیاتشکیل کردید)
(صورت مجلس روز سه شنبه هفتم آبان را آقای
بنی سلیمان قرائت نمودند)
- رئیس - صورت مجلس اعتراضی دارد یا نه ؟
(گفتند خیر)
- رئیس - خبر کمیسیون عرایض و مرخصی راجع

نمبره	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	نصوب مرخصی آقایان دکتر سنک - و زعیم - و سهرابخان ساکینیان	۲۸۲۴	۲۸۲۵
۲	تعقیب مذاکرات نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع به بودجه ممالکتی	۲۸۲۵	۲۸۲۷

بمهرخصی آقای دکتر سنگ

(خبر مزبور بشرح ذیل خوانده شد)

آقای دکتر سنگ نماینده محترم مازندران برای ترتیب امور صحی و تأسیس مریضخانهای مازندران تقاضای پانزده روز مرخصی از ۸ آبان برای مسافرت مازندران نموده کمیسیون نظر باینکه مسافرت ایشان برای خدمت مملکت و مفید بحال اهالی مازندران است پانزده روزه مرخصی نماینده محترم را از هشم آبان تصویب و خبر آن را تقدیم مینماید

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - بنده عرضی ندارم

رئیس - آقای فیروزآبادی

فیروزآبادی - اولاً بنده زمینه مخالفتم درباره آقای دکتر سنگ چندان نیست بجهت اینکه میدانم ایشان تشریف برده اند آنجا و يك زحمانی هم کشیده اند و خیلی هم از ایشان تشکر دارم اما مخالفتم در باب این است که يك چیزی که مال گذشته است حالا نباید اجازه گذشته را بگیرند این چیز غیر صحیحی است. حالا امروز بنده میخواهم بروم اجازه بگیرم يك چیزی است ولي بنده بروم و بعد بیایم راجع به گذشته اجازه بگیرم صحیح نیست. بنده رفته ام و آنجا مانده ام و بجهت مملکت یا مملکت با خودم يك کاری کرده ام و حالا برگشته ام آمده ام و اجازه گذشته ام را میخواهم این يك چیزی است که بنده نمی توانم موافقت کنم

رئیس - آقای دادگر

دادگر - آقای دکتر سنگ در این مسافرت واقعا برای حوزه مأموریتشان يك شخص مفیدی بوده اند و در آنجا استراحت نکرده اند و کارهای شخصی خودشان را هم مراقبت نکرده اند و منحصراً راجع به امور صحی

مازندران که مشوش بوده با آقای بهرامی کمک کرده اند بعلاوه برای خواستن مرخصی سابقه این بود که يك تشریفات باید بعمل بیاید همان وقت این تقاضای مرخصی آمده است رفته بکمیسیون و در این باب وارد مذاکره شده اند و رأی داده اند بعد تصادف کرده با غیبت ایشان این جریان طبیعی است و گمان نمیکم که آقای فیروزآبادی با این جور مسافرت ها مخالفتی داشته باشند

رئیس - رأی گرفته میشود بمرخصی آقای دکتر سنگ

آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد خبر دیگر راجع به مرخصی آقای زعیم.

(مضمون ذیل خوانده شد)

آقای زعیم - نماینده محترم کاشان بواسطه کسالت مزاج و مسافرت برای معالجه از تاریخ ۱۹ مهر ماه هفت روز اجازه مرخصی خواسته اند کمیسیون عرایض و مرخصی مرخصی هفت روزه نماینده محترم را تصویب و خبر آن را تقایم مجلس شورای ملی مینماید

مخبر کمیسیون حاج میرزا مررضی

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - موافقم

رئیس - رأی گرفته میشود بمرخصی هفت روزه

آقای زعیم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر راجع بمرخصی

آقای سهراب خان ساکینیان

(بنحو ذیل قرائت شد)

آقای سهراب خان ساکینیان بعلمت کسالت مزاج تقاضای يك هفته مرخصی از ۱۲ شهریور الی ۱۹ نموده چون تا حال هیچ مرخصی نگرفته بودند کمیسیون مرخصی

ایشان را تصویب و راپرت آنرا تقدیم میدارد. مجومی کمیسیون این خبر را تأیید نموده و تصویب شد

رئیس - رأی گرفته میشود بمرخصی هفت روزه آقای سهراب خان ساکینیان آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. بودجه مملکتی مطرح است

آقای حق نویس

حقنویس - این طرزى که این خبر بعنوان بودجه تنظیم شده است قسمت اول آن بعنوان تخصیص عایدات عمومی نوشته شده است. نظر نمایندگان محترم را باین مسئله جلب میکنم که فلسفه و علت این که باید بودجه بتصویب مجلس شورای ملی برسد تنها این نیست که مجلس شورای ملی بداند که عایدی مملکتی چقدر است و بداند که این عایدی هم به چه مصرف میرسد بلکه بیشتر از این نقطه نظر است که سنخ عایدی را بداند. یعنی بداند که این عایدی بوسیله مشروع گرفته میشود بوسیله نامشروع همینطور که آقایان محترم بنوبه خود فرمودند میتوان گفت علت غائی مشروطیت موضوع بودجه است که بدون تصویب نمایندگان چیزی از کسی گرفته نشود و بدون تصویب آنها هم مصرف نرسد.

بنا بر این باید نمایندگان مات بدانند که این عایدی از کجا است و چراست؟ برای اینکه نسبت به مسئله بودجه و مالیات بقدری در قانون اساسی اهمیت داده شده که تنها قناعت باین اصل نشده که بودجه باید بتصویب مجلس برسد بلکه هیچ مالیات هم نباید بدون تصویب مجلس شورای ملی اخذ شود. با این که هیچ مالیاتی نباید بدون تصویب مجلس گرفته شود و اقسام مالیات ها باید با تصویب مجلس گرفته شود با وجود این هم جمع مالیاتها را باید مجلس بداند و هم صرفش را. یعنی دو دفعه باید مجلس نظر کند. يك مرتبه آن عنوانی را که میگیرند مجلس باید تصویب کند و طرز گرفتنش را معین کند. و قانون

مالیات وضع کند بکمرتبه هم باید بودجه جمع و خرج آن را تصویب کند این جا فقط از عنوان عایدات عمومی جز مبلغ چیزی نوشته نشده است این جا يك نماینده ملت که میخواهد بودجه مملکتی رسیدگی کند و بفهمد که این پول بچه عنوان گرفته میشود در صورتیکه این بچه معین نمیکند که عنوانش چیست در اینصورت چطور میتوان تصویب کند یا رد نماید. مثلاً نوشته شده است مالیات مستقیم فلان قدر

جلائی - چقدر است

حقنویس - مالیات مستقیم سه میلیون و صد هزار تومان است. این مبلغ بچه عنوان گرفته میشود؟

یکنفر از نمایندگان - بعنوان مالیات مستقیم

حقنویس - این مالیات مستقیم نیست مالیات مستقیم

يك عنوانی نیست که در تحت این عنوان مجلس يك قانونی وضع کرده باشد. مالیات مستقیم ممکن است چند نوع مالیات باشد مالیات مستقیم يك کلی است که در تحت این کلی ممکن است عناوین مخصوصی باشد بتصویب مجلس شورای ملی و بدون تصویب مجلس شورای ملی صرف مالیات مستقیم که يك فرد دارد؟ این که نیست علاوه بر این ...

جلائی - مالیات مستقیم نقدی است و جنسی.

حقنویس - جنابعالی بنوبه خودتان حرف بزنید.

ثانیاً مالیات مستقیم يك اسمی از اسم مالیات ها بود و يك قانونی هم مجلس وضع کرد برای اجرای این قانون يك مدتی معین کرده اند. خوب ما همین را هم نمیدانیم که این مقداری که راجع بعایدات مالیات مستقیم نوشته شده است عایدات همان مالیاتی است که مجلس وضع کرده یا عنوان دیگری است که ما نمیدانیم. آقای مخبر در ضمن بیاناتشان فرمودند که این عایدی همان مالیاتی است که مجلس وضع کرده است. بله ما هم قبول داریم که مجلس وضع کرده است اما این قضیه را نمیدانیم که این عایدی همان مالیات موضوعه است یا عایدی آن طرز

قدیم است و آن طرز و این اختلاف از روی چه است؟ مثلاً الان قبل از دستور آقای ثقة الاسلام هم در باب جنس تعرض فرمودند این جا يك قيمتی شده که به قرآن نوشته شده است. حالا جنس چقدر است که قیمتش این قدر شده است این را آخر باید دانست. در اینصورت چطور میشود فهمید رأی اثبات یا نفی داد؟ وقتی من نمیدانم جنس چقدر است و قیمتش از روی چه این قدر است چگونه میتوانم رأی بدهم؟ علاوه بر این يك قسمت خرج است که البته موضوع ندارد يك جور عایداتی هست که مکرر نمایندگان محترم تعرض کرده اند و الان هم وضعیتش را ما نمیدانیم چه جور است مسئله عایدات ارزاق است. این جا من هر چه نگاه کردم چیزی بنظر نیامد. الان من این عایدات ارزاق را که اداره آن میگیرد حقیقه نمی فهمم اسمش چیست. چه صیغه میشود برای این مسئله عنوان کرد؟ این عایدات کجا میروند؟ این خرواری دو تومان، يك تومان بازده قرانی که در محل های مختلف میگیرد پول چیست؟ این تفارها از روی چیست؟ عنوانش چیست؟ بعد چطور میشود فهمید؟ غیر از اراده رؤسای ارزاق و امنای مالیه دیگر چه مشخص دارد؟ فلان جا خرواری يك تومان میگیرند. بعضی جاها بازده قران میگیرند. بعضی جاها دو تومان میگیرند. و بالاخره این اختلاف از روی چه اصلی است؟ این را چه میشود اسم گذاشت جزو عایدات است؟ خارج از عایدات است؟ اینها يك مسائلی است که بنده را متحیر کرده است. راجع به عایدات عمومی با این وضع ابهام و اجمال چطور میشود تصدیق و چطور میشود تکذیب کرد؟ منظور از اینکه عایدات را باید مجلس تصویب بکند این نیست که یکقلم بیاورند اینجا بگویند عایدات فلان این قدر است. ما چه میدانیم که هست یا نیست. اما راجع به آن بیان آقای وزیر مالیه که فرمودند هیچ جا نمیشود عایداتش را پیش بینی کرد.

بنده هم این را انکار نمیکنم. وقتی که عنوان مالیات ها با مجلس شورای ملی است البته عایدی قطعی آنرا نمیشود پیش بینی کرد ولی این راجع بمقدار است که يك پیش بینی تقریبی بکنند اما عایدی را باید عنواناً مجلس شورای ملی بداند و مسبوق باشد که عنوانهای عایدی چیست و این عنوانها مشروع و مطابق قانون است و میتواند تصویب کند یا مطابق قانون نیست و نمیتواند تصویب کند ولی این طور که بعنوان تقدی نوشته شده است مالیات مستقیم جنسی اینقدر. این را بنده نمیدانم چطور میشود رأی بتصویبش داد.

رئیس - آقای محمد ولی میرزا

مدرس - در مواد است یاد کلیات؟ در کلیات عرضی ندارم در مواد عرض دارم

رئیس - آقای محمد ولی میرزا را عرض کردم

محمد ولی میرزا - چند نفر از نمایندگان محترمی که در این جا بعنوان مخالفت اظهاراتی فرمودند بنده بعضی از اظهارات آقایان را اینجا یاد داشت کرده ام ولی قبل از اینکه در اصل قضیه وارد بشوم ناچارم يك قسمتی را عرض آقایان محترم برسانم و آن این است که در بدو امر بعضی از آقایان اظهار فرمودند که این بودجه چون ناقص است بهتر این است که رجعت کند به کمیسیون تا تکمیل شود و بعد بیاید در مجلس جزو دستور شود بنده از بدو امر جداً با این فکر مخالف بودم و علنش هم خیلی واضح است زیرا امروز که بیش از چند ماهی باخر سنه ۱۳۰۶ مانده است و بودجه کل مملکتی همین صورت ناقص به مجلس آمده است که بنده خودم هم تصدیق دارم که این صورت يك صورت کامل آن صورت تحت اللفظی که نسبت بکلمه بودجه فائل هستند نیست ولی بعقیده بنده به همین صورت و شکلی که این بودجه آمده در مجلس مطرح شود مراتب بهتر از آن نظری است که بعضی از آقایان دارند و معتقدند که بر گردد بکمیسیون و باز هم در کمیسیون بماند و بالاخره مثل

دوره پنجم تقنینیه بشود که اگر نظر محترم آقایان باشد در بهمن ماه ۱۳۰۵ بودجه هزار و سیصد و پنج وقتی آمد در مجلس دوسه روز بعد از آن ایام تقنینیه دوره پنجم منقضی میشد و مجلس بر هم میخورد. بنده این مسئله را هیچ نمی فهمم مخصوصاً آقایانی که سابقه نمایندگی در ادوار گذشته دارند چه نفعی از این نظریاتی که داشتند عایدشان شد و با آن طرز بودجه در دوره چهارم و پنجم آمد و در مجلس مطرح شد چه اصلاحی را موفق شدند؟ چه از نقطه نظر مملکتی و چه از نقطه نظر پیشرفت نظریات اصلاحی خودشان؟ ولی بر عکس بنده خیلی خوشوقتم و تشکر میکنم از اعضاء کمیسیون بودجه که در این دوره بودجه را نکشاندند به آن روز های آخر عمر مجلس که بعد يك بودجه بیاورند و بگویند يك مخارجی شده است و امروز هم غیر از این که يك رائی باقیام و قعود و با سرعت بدهیم هیچ کوند اظهار دیگری نتوانیم بکنیم. ولی حالا که این بودجه آمده است بعقیده بنده نفع عمده اش این است که آقایان از نقطه نظر تنقیدی و اصلاحی میتوانند مطالب خودشان را بفرمایند و بنده معتقدم که باید مخصوصاً اعضاء کمیسیون بودجه و هیئت دولت کاملاً این نظریاتی که در این جا اظهار میشود در مد نظر بگیرند و یاد داشت بکنند و این را در واقع زمینه بودجه سنه ۱۳۰۷ قرار بدهند. اگر این کار بشود بعقیده بنده يك جدیت بزرگی شده و يك قدم اصلاحی در اساس تدوین بودجه آینده برداشته شده و اگر این کار نشود باز همین است که هست و همانطور که عرض کردم در دوره گذشته چند روز باخر عمر مجلس آمدند از ما رأی خواستند برای تصویب بودجه. ولی امروز چند ماه قبل آمده اند و بما وعده میدهند که بودجه های تفصیلی تحت طبع است و خواهد آمد و ما هم خواهیم دید. دیگر اینکه در يك قسمت از بیاناتی که آقایان مخالفین فرمودند و در جواب آنها چه آقای مخبر و چه

آقایان موافقین اظهاراتی فرمودند بنظر بنده يك جمله کلی در این فرمایشات جلوه گر بود که گمان میکنم در آن جمله هیچیک از موافقین و مخالفین نظر مخالف و مغایری نداشته باشند و آن راجع بحیران اوضاع اقتصادی مملکت است که بودجه هم در واقع روی آن اصل گذارده میشود اگر ما در واقع بفکر اصلاح اقتصادی باشیم و بخواهیم يك عملیاتی بکنیم البته بودجه مملکت ما در آتیه خیلی وسیعتر و بهتر و با تأمین نظر آقایان تدوین خواهد شد. یکی از آقایان نظرش این بود که بودجه معارف ما بسیار کم است در صورتیکه در اول خودشان زدید داشتند این قلم بیست و چند میلیونیکه اینجا گذاشته شده است آیاملت ما توانائی دارد که در آتیه هم بپردازد یا نه و بعد هم نقض فرمایشات کلی خودشان را فرمودند و تصور می کنم که آقای فرمند بودند که در ضمن بیانات خودشان نقض جمله اولیه خودشان را فرمودند. فرمودند در اروپا اینطور است که معلم سالی هزار فرانک میرسد و بالاخره به معلم فلانقدر حقوق میدهند و این بکلی نقض آن اظهارات اولیه بود که فرمودند. زیرا خودشان زدید کردند که فرمودند که آیا این ملت استطاعت دارد که از هذمه السنه بیعد باز هم این بیست و چهار میلیون تومان را بدهد یا نه بعد فوری در یکی از اقلام چسبیدند که بودجه معارف خیلی کم است در صورتیکه این بودجه ایست که مال دوره پنجم تقنینیه است و بنده خاطر دارم در دوره پنجم بودجه معارف هفتصد و چند هزار تومان بود ولی در این دوره باعوائدی که تخصیص دارد بمعارف باز يك میلیون و نیم بودجه معارف است و البته آقا با آن نظر حادی که دارند که بودجه معارف ما تطبیق بکند با یکی از بهترین بودجه های معارف اروپا تصدیق میفرمایند که اگر همه ساله مثل از سیصد و پنج تا سیصد و شش يك قدم هائی برداشته شود بسیار خوب است. و آقا باید قانع باشند بهمین قضیه و امیدوار باشند که در يك ادوار

دیگری بودجه معارف ما بشود پنج میلیون تومان بجهت اینکه از سید و پنج ناصید و شش قریب هشتصد هزار تومان تفاوت پیدا کرده است زیرا در دوره پنجم هفتصد هزار خورد بود و حالا يك ميليون و نیم است پس با آن نظری که آقا از لحاظ تنقید داشتند این قلم بر بد نبوده است و روی هم رفته از آن بد ترش را ما داریم. ولی يك اصلي را بنده در نظر داشتم و میخواستم این جا گوشزد کنم اگر چه در موضوع بودجه از نقطه نظر کلی مخالف ولی شاید در اقدامات اکثراً مخالف نباشم برای اینکه تا مخالف نباشم نمیتوانم آن نظر تنقیدی خودم را بیان کنم و در این اصل همه آقایان موافقت بنده هم مثل سایر آقایان و آن این است که مادام که مجلس شورای ملی ما از نقطه نظر اقتصادی و تشکیل اقلام جمع فقط منظور این باشد که بهترین منبع زوت مملکت کیسه مردم است که همینطور دست کنند تسوی کیسه مردم تا هر کجا که ممکن است فرو برود در بیاورند و بگویند این اقلام جمع و در مقابل آن هم يك خرجی منظور کند و این نظر را چه مجلس شورای ملی داشته باشد و چه دولت نظر خوبی نیست. زیرا اگر آقایان بگذردی انصاف بدهند مجلس شورای ملی هم کار فوق العاده نکرده است. بنده خود سه دوره افتخار عضویت مجلس شورای ملی را دارم و شاید بعضی از آقایان هم از دوره دوم بوده اند. مجلس شورای ملی غیر از این که بعضی قوانین آنها از نقطه نظر تعقیب همین اصل گذرانده است که مثلاً فلان مالیات را از فلان مال التجاره بگیرند و بعد هم مثلاً خرجی برایش معین کرده است مثل ایجاد کارخانه آهن ذوب کفی و گفته اند آن پول را میگیریم و میدهیم بکارخانه آهن ذوب کفی ولی هنوز منافع از این محل عاید ملت نشده است بنا بر این بنده عقیده ام این است که این رویه را باید بهم شکست و بر هم زد و منافع اقتصادی را کیسه مردم قرار نداد. آقای روحی قبل از دستور راجع بکارخانه سمنت سازی اظهار فرمودند. همین مسئله را

بسنجند به بینند این مخارجی را که میکنید با این بودجه ها و اقلام درشت که به جمع خودتان می آورید چه ضرر دارد يك چنین کارخانه تأسیس کنید؟ یکی از اقلام برجسته واردات ما سمنت است که در سه هزار و سیصد و شش قلم گمرکیش نظرم هست که بالغ بر پانصد هزار تومان در این مملکت سمنت خارجی وارد شده است و امروزه دوبرابر شده است و البته در آتیه که ما شروع خواهیم کرد به کشیدن راه آهنمان میدانم این اقلام بکجا خواهد رسید. بجهت اینکه همیشه ما محتاجیم و یکی از چیزهای ضروری برای شوشه کردن راه و پل سازی و راه آهن سازی سمنت است و از ضروریات اولیه است. چرا در این باب فوری يك ترتیب آری نمیدهند؟ ولی بنده قائل باین هستم که اگر فردا وزارت فوائد عامه اعلان بکند که از حالا تا يك ماه دیگر دولت میخواهد اجازه انحصاری با غیر انحصاری بدهد يك عده زیادی از تجار هستند که حاضرند کارخانه سمنت سازی وارد ایران کنند بنده خودم قول میدهم که در قسمت آذربایجان متجاوز از پنجاه نفر از تجار سرمایه دار هستند که انتظار این مسئله را دارند ولی به کی و به کجا رجوع کنند؟ کی در این کارها باید مقدم بشود؟

یک نفر از نمایندگان - دولت. محمد ولی میرزا - این است که بنده گمان میکنم سیاست کلی چه از نقطه نظر دولت و وقتی که دولت را هم صرف نظر کنیم بنده عقیده ام این است که خود مجلس باید این سیاست را داشته باشد. باید از بدو امر از روزی که مجلس تشکیل میشود و لواحق متعدد خرج میآید به مجلس ما همیشه يك سیاست اقتصادی معین و معلومی از روی يك پروگرام و اصولی میداشتیم. و یکی از اصل های برجسته که ما در نظر می گرفتیم این بود که هر روزی که دولت يك لایحه پنجتومانی می آورد این جا ما این اظهارات را میگردیم

و بالاخره دولت را ناچار میگردیم که در نظر بگیرد که يك منابع زوت در مملکت ایجاد کند و در آن منابع زوت شرکت بکند و آن را وسعت بدهد و با عوائد آن این نظر تنقیدی ما را تأمین بکند. بودجه معارف ما بشود پنج میلیون، بودجه راه سازی ما زرقی بکند. بودجه صحیه ما ترقی بکند که این را هم میخواستم در جواب یکی از آقایان مخالفین عرض کنم که از نقطه نظر تدریج این بودجه بد بودجه نیست. زیرا بنده میبینم که در دوره چهارم که بودجه آمده است به مجلس برای صحیه کل مملکتی صد و شصت هزار تومان منظور شده بوده است ولی در این دوره در صورتیکه با عوارضی که اختصاص دارد به صحیه مملکتی بودجه اش قریب دویست و شصت هزار تومان است و البته آقایان باید منصفانه تصدیق بکنند که دویست و شصت هزار تومان بیشتر از صد و شصت هزار تومان است ولی البته این مبلغ هم آرزو و آمال ما نیست. بودجه صحیه این مملکت باین عریض و طویلی آن هم با احتیاجاتی که دارد نباید این قلم باشد خیر باید بودجه صحیه این مملکت چندین کرور تومان بشود نه دویست و خورده هزار تومان ولی نسبت بدوره پیش که صد و چیزی بودجه آن بوده است قطعاً این مبلغ خوب است و هیچ محل تردید نیست چنانچه در اقلام جمع هم در این جا آقای نماینده محترم که بعنوان مخالفت اظهاراتی فرمودند تمام بطور استفهام بود مثل اینکه تمام این قضایا بطور رمز در واقع بوده است چون همه اش اظهار بی اطلاعی فرمودند که ما چطور به بینیم و بطور تردید فرمودند که ما نمی دانیم این اقلام همان اقلامی است که در سابق تصویب کرده ایم و این اقلام شاید آن اقلام نباشد این گمان میکنم خیلی جوابش مشکل باشد مگر اینکه خود نماینده محترم دنبال تحصیلدار مالیه دردهات و قصبات جزء بروند تا معلوم شود این همان اقلام است یا نه و البته ظن غالب این است که این اقلام همان اقلام است و راجع بمالیات جنسی

اظهاراتی فرمودند گمان میکنم غیر از این ترتیب دیگر داشته باشد، بودجه نویسی همین است. بعلمت این که مینویسد يك ميليون و هفتصد هزار تومان یا دو میلیون مالیاتهای مستقیم، البته وقتی که این يك ميليون و چند هزار تومان معین شده بودجه خود را کمیسیون بودجه معین کرده و کمیسیون بودجه هم البته يك کمیسیون آزاد و بازي است و ممکن است آقایان آنجا مراجعه میکردند و کاملاً از ریز این يك ميليون یا چند میلیون تومان مستحضر میشدند و بعلاوه ذکر اینکه این اقلام مالیات مستقیم است این خودش يك جزئی است این معلوم میکند که در سلك عوائدی که اخذ میشود مالیات مستقیم است مالیات مستقیم هم معلوم است چیست. مالیات ارضی ما مالیات مستقیم ما است. مالیات ارضی یا مالیات جنسی است یا مالیات نقدی است که اخذ میشود غیر از این مالیات دیگری نیست ضمناً تصور میکنم که از نقطه نظر حقوقی و حفاظت اگر نخواهیم این قضیه را اینجا منظور بداریم در اقلام بودجه در اقلام جمع هم مخصوصاً يك قدمهای اصلاحی شده است که نباید آقایان فراموش کنند که در سابق يك اقلامی بود که خیلی زننده بود و دولت از يك عوائدی استفاده میکرد که آن اقلام خیلی بضرر جامعه و ضرر ملت بود مثلاً از سوخته و شیر تریاک. در گذشته در اقلام جمع ما يك مبلغ هنگفتی بعنوان فروش سوخته تریاک بود که الحمد لله در دوره پنجم بکلی لغو کردند و حالا نیست و باز هم يك اقلام دیگری بود از قبیل نواقل از قبیل مالیاتهای سرانه، باج راهها، که تمام اینها در واقع مضر بود.

بعضی از نمایندگان - مالیات اصناف. محمدولی میرزا - و آقایان همیشه شاکی بودند و مردم در زحمت فوق العاده بودند و ملت ابداً راضی نبود باین قضیه

وامروز آنها مرتفع شده و خود این از نظر اصلاح خیلی خوب است و چنانچه اقلام دیگری گفته میشود اینها هم باید گفته شود با وجود اینکه چندین هزار تومان با قریب يك میلیون بلکه متجاوز از این اقلامی که بنده ذکر کردم از بودجه حذف شده است باز هم بودجه ما وقتی که قیاس میکنیم اقلام جمعش نسبت بدوره پنجم باز مقداری اضافه دارد از آن عوائدی که در دوره پنجم اخذ میشده است يك قسمت را هم بنده در اینجا استفاده میکنم برای اینکه تذکر بدهم شما آقای وزیر مالیه هم تشریف دارند توجه بفرمایند و آن راجع به قلم مالیات دخانیات است. این مالیات دخانیات بطوری که قبلاً هم عمل میشده است و عمل شده بکلی بر خلاف نص صریح قانون مصوبه اجرا میشده است و فعلاً هم این قضیه دخانیات با وجود اینکه ملاحظه میفرمایند در جمع قریب يك میلیون تومان منظور شده است در صورتیکه سابق مالیات صدی سی که اخذ میشد خیلی قلم جمعش بیشتر از این مبلغ میشد و آن از نقطه نظر این است که این مالیات مالیات بدی است و بد تنظیم شده است و در دوره پنجم که با آن عجله این مالیات گذشت بعد در عمل وزارت مالیه ناچار شد در اینجا که نقض قانون کند الان هم با وجود اینکه از طرفی قانون را نقض میکنند از طرفی آن قانون گذشته يك زحمت فوق العاده وارد میآورد و همین قلم شما ثابت میکنند که این قانون اسباب تقلیل عوائد دولتی را فراهم میکنند این قانون در صورتیکه صدی صد مالیات را علاوه کرده بود با وجود این بنده عرض میکنم از آن مالیات صدی سی که در سابق اخذ میشد عوائد دولت کمتر شده است امروز هم صدا و فریاد مردم از اجرای قانون دخانیات بلند است و البته در این قسمت هم باید توجهی بشود که يك قانونی از روی مطالعه و دقت و احتیاجات و طرز اصول زراعت تونون بمجلس بیاید و مردم از این فشار راحت شوند.

فرمند - اجازه میفرمائید توضیح بدهم چون سوء

تعبیر شده در عرایض بنده.

بعضی از نمایندگان - تنفس

رئیس - عده کافی نیست برای مذاکره چند دقیقه

تنفس داده میشود.

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - آقای روحی

روحی - چنانچه مذاکره شد مکرر گفته شد وظیفه نمایندگی رسیدگی در جمع و خرج مملکت است باین معنی که ببینیم عوائد را از چه اشخاصی میگیرند و بچه مصارفی خرج میکنند و متأسفانه جز بعنوان مخالفت هیچ محلی در اطراف نظامنامه باقی نیست که بکنفر نمایند بتواند از نظر خودش و از نظر ولایت و مملکت و شهر خودش اظهار عقیده کند بنده متأسفانه یاد داشته‌ام که در اطراف بودجه داشتیم همراه ندارم حالا متذکر شدم نوبه به بنده افتاده است لذا آنچه در نظر دارم عرض میکنم. مدتهاست دولت در اطراف بودجه مملکت يك تبعیضات بی حد فاحشی روا داشته اند يك بودجه هائی میدهند مثلاً در ایالت در عرض هم هستند بودجه معارف يك نقطه دو سه برابر است مال نقطه دیگر يك برابر علتش معلوم نیست در صورتیکه بطور تساوی از همه جا مالیات میگیرند و بطور تساوی مکلفند که ترفیه حال مردم را مراعات کنند. بطور کلی کرمان از سایر قسمتهای مملکت چه از حیث بلدی چه معارفی چه از سایر توجهات و مراقبتهائی که دولت میکند عقبتر است. من خجالت میکشم به آقایان عرض کنم که معارف کرمان باندازه کرمانشاهان نیست. شرم آور است در يك ایالت وسیع کرمان که در سال مبلغها مالیات میدهد و اگر مقایسه کنند خیلی بیش از جاهای دیگر است يك مدرسه نه کلاس متوسطه نباشد که در سال اطفال مردم مجبور نشوند بظهران بیایند. مگر در این باب با وزرای

معارف و با سایرین مذاکره کردیم ترتیب اثر ندادند. رئیس معارف کرمان ۱۴۰ تومان حقوق میگیرد و این تبعیض است تقریباً همان میزان است که در شهرهای کوچک مثل کاشان یا گلپایگان و خوانسار میدهند. تمام مملکت در مقابل قانون مساوی هستند ولی چون اینها زیاد تر مالیات میدهند وعده شان هم زیاد تر است بهمان تناسب باید استفاده کنند. متأسفانه اینطور نیست. بلدیة کرمان دو هزار تومان بودجه دارد بلدیة کرمان ۴۴۰ تومان. این خیلی بدبختی است حالا ممکن است آقای مخبر بایک نفر موافق بگویند در موقعی که نواقل در کرمان می گرفتند عایدات آنجا این بوده است. انشد کم بالله تمام صفحات کرمان باندازه کردند عایدات نواقل نداشته است؟! پس دولت تبعیض میکند و تبعیض بین میکند و این را بنده از نظر صلاح مملکت بقدری بد میدانم که واقعاً باید در اطراف این بودجه مخصوصاً کمیسیون بودجه و وزارت مالیه دقت کنند و این تقاضی را از قسمت جنوب مملکت رفع کنند. حالاً زرد بمراتب از کرمان بدتر است. خوزستان بمراتب بدتر از زرد است تمام قسمتهای جنوبی مملکت در اثر عدم اعتنا و توجه دولت يك وضعیت رقت باری را بخود گرفته است (خود اینها اگر زحمت کشیده اند مربوط بدولت نبوده است. خود آنها يك زحمتی کشیده اند) و دولت نهایت غفلت را در این موضوع کرده است و بنده دولت فعلی و درامتهای سابق را در این خصوص مقصر میدانم یکی دیگر از مواردی که دولت در خود مرکز تبعیض میکند، فرق نمیکند وزارتخانه‌های ما همه در عرض هم هستند قانونی داریم اسمش قانون استخدام است که بالسویه باید در تمام وزارتخانهها اجرا شود. يك وزارتخانه است اسمش پست و تلگراف است. شرم آور است که بنده عرض کنم رئیس پست هشت تومان حقوق میگیرد آنوقت فراش وزارت مالیه سی و یکتومان می گیرد. بکتومان را چرا کمتر میگیرد؟ برای اینکه زیر

اشل باشد.
آقا سید یعقوب - این زیاد است. او کم نیست روحی - عجب. تلگرافخانه هم که عایدات دارد پست شما هم که عایدات دارد بچه مناسبت این تبعیض بین را دولت در مرکز میکند. کمیسیون بودجه هم نشسته است نگاه میکنند و ابداً توجه نمیکنند بودجه را بیاورند مرتب و منظم کنند هی وعده میدهند که بودجه آوردم. در مقابل این حرف بنده میل دارم استدلالی جواب بشنوم نظرم میآید که يك روز راجع به مسبو مارتین عرض کردم که این متخصص ذوب آهن چکار کرده است؟ آنوقت خدمات و وظایفی که دیگری انجام داده بود بمن جواب دادند بعد هم آقای آقا سید یعقوب بلند شدند شرحی بطور سفسطه تعرض فرمودند هیچ نمیتوانم عرض کنم بطور خدای نخواستہ استاد محترم من هستند ولی جواب من نبود میل دارم بمن بزرگان جواب بدهند، فقره فقره اعتراف کنند بقصور خودشان و بگویند تکمیل میکنیم چطور میشود بکنفر فراش سی و يك تومان بگیرد آنوقت مسؤل يك رشته پست که بسرویس بین المللی دنیا هم اتصال دارد و از او مسؤلیت میخواهند، هیچده تومان بگیرد یا بقول آقا هشت تومان بگیرد قانون استخدام چرا نباید اجرا شود؟ بنده عضو پست و تلگراف را میشناسم چهل سال است سابقه دارد از رتبه چهار تجاوز نکرده وزارت مالیه هیچده مدیر کل دارد. اینکه طرز زندگی نیست. این مارا به بد بختی میبرد. این را چه باید کرد. من نمی فهمم روی واسطه است؟ روی چه اصلی است که تا کنون این رفتار غلط در مملکت مجری بوده است؟ بنده استرحام میکنم از دولت، از کمیسیون، از مجلس این ادارات فرزند دولتند و بایستی بانها بنظر تساوی نگاه کرد دولت این تبعیضات را باید از بودجه رفع کند و بیش از همه توجه به پست و تلگراف کند. یکی دیگر مسئله تشکیلات غلط است. يك تشکیلات غلط

ما داریم ، من جمله تشکیلات پست و تلگراف ، چون آقای کفیل محترم کاملاً طرف اعتماد بنده و اکثریت مجلس هستند و بنده بیشتر از همه به توانائی و درستی ایشان معتقدم میل دارم که در حضور ایشان این اظهارات را بکنم و از ایشان قول بگیرم که این تقاضا را از بودجه مرتفع کنند رئیس کل پست معاون رئیس کل پست ، رئیس کل تلگراف معاون رئیس کل تلگراف ، مدیر کل شعبه تحریرات پستی ، شعبه تحریرات تلگراف ، کابینه وزارت ، بلک جنجالی راه انداخته اند ، من نمیدانم از چه نظر این تشکیلات غلط هست و حال آنکه همه آنها را بکنفر مدیر کل میتوانستند در وزارتخانه اداره کنند . من نمیدانم اینها یعنی چه و چه وظایفی را انجام میدهند . برای اینکه حقوق باشخاص بدهند اینها را درست کرده اند . این وزارت پست و تلگراف بنظر بنده يك اداره با عظمت بیشتر نیست و بالاخره مثل گمرک باید جزو وزارتخانه بشود و در مقابل ما وزارت صحیه ایجاد کنیم . و این مخارج سنگین را جای دیگر خرج کنیم چرا باید عناوین متعدد و تشکیلات رنگارنگ باشد . در صورتیکه کار باین مختصری است . من نمیدانم این تشکیلات غلط بالاخره در اطراف بودجه مملکتی اصلاح خواهد شد یا نه همینطور خواهد ماند . اگر اصلاح نمیشود بهتر همان دوازدهم است زیرا ما باید يك مخارج زیادی را تصویب کنیم و در مقابلش استفاده نکنیم . اگر اصلاح میشود بنده موافقم که دوازدهم بازی را باید دور انداخت و بودجه در حدود احتیاجات مملکت و چیزهایی که واقعاً لازم است نوشته شود و چیزهایی که لازم نیست موقوف شود یکی از آنها مسئله معاون است . بنده تعجب میکنم که در این وزارتخانه هاشمیه هر دایره هر جائی میروید میگویند بکنفر معاون است . من نمیفهمم معاون چه وظیفه انجام میدهد . معاون جز برای شخص وزیر که معاون پارلمان باشد باین معنی که امروز وزیر در اینجا مورد سؤال است در مقابل بودجه دفاع میکند معاون کاغذ او را امضا کند یا بالعکس در سایر ادارات بنده

این را يك خرج بیهوده میدانم او جز کار شکی و خرابی از وجود معاون هیچ چیز ساخته نیست . فایده معاون چیست ؟ هی معاون ، هی معاون ، دولت امریکا که من نمیتوانم مقایسه کنم با خودمان و طرف مقایسه با ما نیست هیچ قسمتش که بنده بگویم در ولایت امریکا که میروید بکنفر پنج کار انجام میدهد ولی اینجا برای هر کاری بکنفر معلوم میکنند بکنفر هم معاون برای او تعیین مینمایند میخواهید برای اشخاص کار بتراشید راهش این است و الا دولت باید این مخارج بیهوده را برتد و کار درست کند وسیله اقتصاد را فراهم کند فلاح را تشویق کند و مردم را وادار کند پنبه بکارند . ابریشم بکارند . چیزهایی که امروز میتواند در بازار دنیا رونق پیدا کند چیزهایی که امروزه در دنیا میتواند ثروت زیاد کند صادرات مملکت را زیاد کند تهیه نمایدی پشت میز نشین و مفت خور زویج نکنند یا يك مؤسسات دیگر راه بیندازند و مردم را بسعی و عمل وادار کنند و الا هی کار درست کردن و میز و صندلی و معاون ! من نمیدانم کار بکجا خواهد رسید و بالاخره ما نمیتوانیم در اطراف عایدات مملکتی يك قدم برای اقتصادیات برداریم و نمیتوانیم يك میلیون صادرات زیاد کنیم و الا ما يك عایدات داریم که اگر نفت جنوب و گمرک را از ما بگیرند مملکت ما ورشکست میشود . ماصدینار نتوانسته ام در ظرف این چندسال عایدی برای مملکت تهیه کنیم اینها حقیقه بدبختی است . این پولها را برای چه می دهند ؟ سؤال کی است ؟ من نمیفهمم کمیسیون بودجه چرا دقت و رسیدگی نمیکند . این مالباتی که مردم می دهند لااقل يك مقدارش را صرف خود آنها بکنند بنده عرابضم از این قبیل بود و باز هم هست و امیدوارم که اگر وقت و زمان بمن برسد باز هم عرض کنم ، یکی دیگر از کارهایی که وزارت پست و تلگراف باید انجام بدهد تقلیل قیمت تلگراف است . این تلگراف با کله دو عباسی بنده تصور میکنم که اگر نصف این قیمت یعنی

يك عباسی بکنند ما چهار برابر این عایدات پیدا میکنیم بجهت اینکه وقتی ارزان شد مردم میتوانند استفاده کنند . این نرخ گراف را بنده نمیدانم از چه راه گذرانده اند و مردم را از این استفاده محروم کرده اند . باین جهت گمان میکنم که این مسئله مورد دقت است و خاطر محترم اعضاء کمیسیون بودجه را مخصوصاً جلب میکنم که با ادارات تلگراف در این مورد مذاکره کنند و این را تقلیل بدهند که مردم استفاده کنند . در هیچ جای دنیا تلگراف قیمتش زیاد مملکت ما نیست . در ممالک اروپا قیمت تلگراف با پول مملکت ما از صد دینار تجاوز نمیکند ولی از ما کله دو عباسی است و این پول را هم مردمان و کسان باید بدهند که طرف احتیاجند و اگر قیمت تلگراف را باین تر بیآورید البته استفاده از این راه خیلی زیاد تر خواهد شد ، دیگر اینکه يك قسمت هائی است که به عقیده بنده غفلت شده است و آن مسئله صحیه است گرچه شاهزاده محمد ولی میرزا شرحی دفاعاً بیان فرمودند بنده مطلعم که بودجه صحیه سابق بیش از صد و سی هزار تومان نبود و امساله مبلغی اضافه شده است ولی باید دانست که این مبلغ کافی نیست و يك مملکتی که دائماً با امراض گوناگون از قبیل مالاریا ، سل ، امراض تناسلی و غیره دست بگریبان است باید بودجه صحیه اش خیلی زیادتر از اینها باشد . ما باید تمام باطلاق ها را خشک کنیم . و معابر را بسازیم . و خیابانهای شهرها را درست کنیم . وسائل صحی را برای فقرا و بدبخت ها کاملاً فراهم کنیم . و الا اگر اینطور نشود تمام اقدامات ما نقش بر آب خواهد بود و صورت خوشی نخواهد داشت که در مقابل دنیا بگوئیم که صحیه داریم . و حقیقتاً دولت باید اهتمام بکنند و يك اعتبار مکتفی در همین بودجه برای صحیه منظور کنند و تخصیص بدهد . بنده نمیخواهم این مسئله را عرض کنم ولی شاید آقایان نمایندگان محترم جنوب مستحضر

باشند که وبا با يك سرعت هر چه تمامتری به مملکت حمله کرد ولی صحیه مملکتی با نبودن سبب و نداشتهن وسائل موفق به جلو گیری شد . و این يك چیزی است که بنده بچشم دیده ام . و البته آقایان باین حقیقت باید اعتراف کنند که از هرگونه مخارجی باید بزنند و بصحیه مملکتی اضافه کنند . و در این امر کمیسیون بودجه و دولت باید اقدامات عاجل و اهتمام اساسی بکنند که از هر جا اضافه میرسد بصحیه اختصاص دهند . در موضوع بودجه معارف باز عرض میکنم که بودجه معارف مملکت ما خیلی کم است . و از همه چیز واجب تر است . این بدبختی است برای ما که در بدبخت و مرکز مملکت مان هنوز يك مدرسه در افغانستان و يك اونیورسیتی حساس و عالی نداریم تا بتوانیم چند نفر شاگرد حساس تربیت کنیم . و بنده با فرستادن شاگرد باروفا موافق نیستم و این وضعیت را خوب نمی دانم زیرا بچشم خودم دیده ام که این شاگردان وقتی میروند باروفا و مراجعت میکنند جز ایجاد بدبختی برای ما هیچ نتیجه دیگری ندارد . و جز خرابی وجود اینها فائده دیگری برای مملکت و خودشان متصور نیست زیرا این ها میروند و يك وضعیت قشنگی را مشاهده میکنند و وقتی که بر میگرددند به تمام کائنات بدگویی میکنند در صورتیکه ابد آنوجه نمیکند که در کجا تحصیل کرده اند و فرق وضعیت مملکت خودشان با آنچه چیست و نمیدانند که خود آنها هم در مقابل مملکت يك وظایفی دارند که باید انجام دهند و يك گمراهی باید برای سعادت مملکت خودشان بردارند و بالاخره مسئولیت هائی دارند . بنده معتقدم که مؤسسات علمی باید در این مملکت تأسیس شود . ما باید فائده های طبی و اونیورسسته های عالی دار الفنون های خوب و قسمتهای دیگر اقل در مراکز داشته باشیم . يك چیز دیگری که بنده میخواهم عرض کنم این است که خیلی تأسف میخورم از يك ملتی که شش هزار سال برای خودش

تاریخ معین میکند و هنوز يك لغت جامعی که کتاب و لغت زبان خودش بداند ندارد. ما امروز در تمام مملکت هنوز يك دائرة المعارف نداریم. آخر ملاحظه کنید مصرها چه کرده اند. آخر ما هم يك فکری کنیم و يك قدمهای اساسی باید برداریم. از این بودجه های هنگفتی که ما برای این وزارت خانها درست می کنیم چه ضرر دارد صد هزار تومان را برای اینکار اختصاص بدهید. و يك دائرة المعارف درست کنید آخر ما هم رو به ترقی میرویم و باید عقب نمانیم. این عرایضی بود که فعلاً بنظر بنده میرسد. در مواد این قانون هم يك عرایضی دارم که باید عرض کنم و آن این است که بعضی از این مواد بن مورد و بن جهت تنظیم شده مثلاً مالیات سر شماری يك چیزی است از بین رفته و دیگر موضوع ندارد. خالصجات را از يك طرف دولت میخواهد يك جا بفروشد و از طرف دیگر اعانه و خرج برایش معین میکند در يك جا با يك ماده آمده اندر قانون استخدام را از بین برده اند. در يك قسمت آمده اند و بواسطه بطور آهسته مسئله انحصار تریاک را آورده اند در مواد جا داده اند در صورتیکه خود این کار صورت و مواد علیحده میخواهد. بهر جهت این صورت خوب تنظیم نشده و بنده در موقعش يك نظریات و عرایضی دارم که عرض خواهم کرد.

کفیل وزارت پست و تلگراف - اعتراضاتی که نمایندگی محترم فرمودند جواب يك قسمتش با اعضاء محترم کمیسیون بودجه است و البته جواب هم خواهند داد. ولی يك قسمت دیگر چون مربوط به وزارت پست و تلگراف بود از این جهت بنده مجبورم يك جوابهایی خدمتشان عرض کنم. در ضمن اینکه ایشان در بد مذاکرات اظهار موافقت فرمودند و از این جهت اسباب تشکر و امتنان بنده را فراهم فرمودند. ولی بعد يك حمله هائی فرمودند در قسمت اول که فرمودند فرمایشاتشان خیلی صحیح است بنده هم تصدیق میکنم که بد بخت ترین اعضاء دولت اعضاء پست و تلگراف هستند. در این مدت قلیلی که

بنده در این وزارتخانه هستم و بودجه آنجا را دیده ام فوق العاده اسباب ناسف بنده شده است. برای اینسکه سایر وزارتخانها اگر يك حقوقی بگیرند گمان میکنم با اندازه اعضاء وزارت پست و تلگراف خدمت نمیکند و بنده علت عقب ماندن این ها را حس کرده ام. علتش این است چون اعضاء پست و تلگراف يك کار هائی دارند که مجبورند شب و روز باین کارها اشتغال داشته باشند از این جهت يك وقت و فراغتی ندارند که بروند از خارج و يك تشبثات بکنند و برای خودشان يك دست و پائی بکنند. مثلاً فرش هائی که در خارج مرکز هستند در ماه پنج تومان سه تومان حقوق میگیرند وقتی که خیلی فوق العاده بشود و ترقی بکند آنوقت شش تومان هفت تومان میشود. از آقایان تصدیق میخواهم که يك فرش چطور میتواند با سه تومان امرار معیشت بکند. و لهذا در قسمت های دفتري مثلاً کسی که سي سال سي و پنجسال مدت خدمت دارد بنده تصدیق میکنم که با اندازه ثبات سایر وزارت خانها حقوق ندارد. و تا بحال هیچ این مسئله طرف توجه واقع نشده. ملاحظه فرمائید این قسمت بستخانه مرکز که اغلب آقایان مراجعات دارند میدانند که يك جای بد و کثیفی است بنده از دو نفر از نمایندگان محترم خواهش کردم که بیایند و وضعیت آنجا را ملاحظه کنند. در آنجا الان چهار پنج نفر اشخاص مسلول کار میکنند. عیش این است که از يك طرف درب باز میشود و گرد و خاک میآید و از طرف دیگر پنجره و روزنه ندارد. و باین جهت در همانجا نجریه میشود و دولت تا کنون باین فکر نیفتاده که اقلاً يك عمارتی برای اداره بستخانه تهیه و ناسیس کند که اقلاً اعضاء بتوانند با صحت بدن کار بکنند در این موضوع بنده متشکرم که کمیسیون بودجه يك نظریات اتخاذ کرده و مشغول است. ولی بد بختانه اعتباراتی که بما داده اند در مقابلش يك مخارجی هم

کذاشته شده است بطوریکه متأسفانه بنده گمان نمیکنم امسال هم آن نظری که نماینده محترم آقای روحی و سایر آقایان محترم راجع به پست و تلگراف دارند اجرا شود یعنی گمان نمیکنم امسال بتوانیم يك کمک هائی باین بد بخت هائی که حقاً استحقاق دارند بکنیم یا آنها را اقلاً به پای اشل برسانیم. البته این نظر مورد توجه مجلس مقدس خواهد بود و بنده هم همین انتظار را دارم که اگر در هذه السنه نتوانستیم يك کاری بکنیم اقلاً برای سال آینده بتوانیم يك کمک هائی باین بد بخت ها بکنیم.

اما راجع به معاون که فرمودند بنده خواستم این قسمت را خدمتشان تذکر بدم و عرض کنم که پست و تلگراف دو اداره خیلی مهمی است که همیشه از برای هر يك آنها يك مستشار خارجی استخدام میکردند اگر آقایان توجه فرمایند با وضع چند سال قبل ملاحظه خواهند کرد که تا چندی قبل همیشه در اداره پست يك مستشار خارجی و در تلگراف هم همینطور يك مستشار بوده است و علتش هم این است که کار دو اداره خیلی زیاد است و بنده از آقایان استدعا میکنم تشریف بیاورند و ببینند چطور همه مشغول کارند. تنها باطاق معاون و رئیس تشریف نبرند بلکه در آن اطاقهائی که اجزاء کار میکنند تشریف ببرند تا درست وضعیت را مشاهده فرمایند. این همه مراجعات بکجا باید بشود؟ البته يك نفر رئیس میخواهد و رئیس هم بطوریکه معمول شده بگنفر معاون میخواهد. و در وزارت پست و تلگراف رئیس و معاون پست، رئیس و معاون تلگراف هر دو کار های مهم دارند ولی البته اگر يك وقت کمیسیون بودجه و مجلس شورای ملی بخواهد این اقلام را از بودجه مملکتی حذف کند البته هیچکس مخالف نخواهد بود. ولی بد بختانه بنده میبینم که در وزارت پست و تلگراف اصلاً تشکیلاتی وجود ندارد.

بنده مطالبه کردم و دیدم که اگر بخواهم يك تشکیلاتی

بدم مخارج زیاد لازم دارد و اقلاً متضمن سیصد هزار تومان اعتبار و مخارج فوق العاده است آنها نه بعنوان اینکه ما میخواهیم بمسئولین قدیم رتبه یا اضافه حقوق بدهیم بلکه بعنوان اینکه يك مساعدتی با آنها کرده باشیم بهر حال اگر مجلس شورای ملی يك مساعدتی فرمایند و در باره اینها يك اضافه منظور کنند بنده هم قبول می کنم اولیته اگر مانند بودیم يك تشکیلاتی با حذف اقلام که در نظر است در وزارت پست و تلگراف خواهیم داد مسئله دیگری که بنده کاملاً موافقت دارم مسئله تخفیف قیمت مخازن تلگراف است. خود بنده چند روز قبل مذاکره کردم و گفتم کله دو عباسی زیاد است. به بنده اینطور جواب داده شد که ابتداء سیصد دینار بوده و صد دینار اضافه از زمان نود و نه به بعد بوده است و آنرا هم اختصاص داده اند به بلدیة. حالا که بلدیة خودش يك عوائدی پیدا کرده ضرری ندارد که از این اضافه صرف نظر شود زیرا خود همین مسئله باعث نکس عابدی تلگرافخانه شده. و بنده کاملاً در این قسمت با نماینده محترم موافقت دارم و لایحه در این موضوع تنظیم و تقدیم مجلس خواهیم کرد و چون مسئله کسر باید با اجازه مجلس شورای ملی باشد اگر آقایان موافقت فرمایند و تصویب کنند البته بموقع اجرا گذارده میشود. ولی چیزی که بنده خودم میخواستم تنها کم این است که در سنه ۱۳۰۵ در ۱۴ آبان ۱۳۰۵ يك لایحه در تحت يك ماده راجع به قرارداد های منعقد در استکھلم تقدیم مجلس شده است و البته خاطر آقایان مسبوق است که هیچ قرار دادی اجرا نمیشود مگر با تصویب مجلس شورای ملی هر وقت آقایان نمایندگان نسبت بعملیات وزارت خانه ها يك نواقصی ملاحظه میکنند البته سؤال می کنند. استیضاح میفرمایند ولی اگر يك تمنا های قانونی داشته باشیم و بتأخیر بیفتد نمیدانم بچه زبان باید خواهش کنیم و بعرض مجلس محترم برسانیم! استدعا دارم از

مقام ریاست که بکمیسیون پست و تلگراف تا کید
بفرمایند که آن لایحه را هر چه زودتر حاضر کند و
مجلس بیاورند خیلی هم مختصر است و چیزی که راجع
به مناسبات و روابط بین المللی است باید زودتر از
مجلس بگذرد.

مخبر - فرمایشات نماینده محترم آقای روحی مشعر را اینکه در
بودجه يك تبعیضاتی شده که به تناسب احتیاجات تقسیم نشده
است. این مسئله را اعضاء کمیسیون بودجه انکار ندارند
زیرا تقسیم این وجوه بدست کمیسیون بودجه صورت
نگرفته. این بودجه ها در تعقیب همان بودجه های
قدیم است که دولت تقدیم مجلس کرده بود و روی شالوده
آن بودجه های سابق است. منتهی کمیسیون بودجه هر
چه توانست يك اصلاحات و جرح و تعدیل هائی در
آن بعمل آورد. و این تبعیضات هم متدرجاً سال بسال
باید اصلاح شود و نواقص بودجه البته بمرور باید
رفع شود زیرا ما در واقع چهار سال است که کلیه
دارای بودجه شده ایم و با این ترتیب نواقص باید بتدریج
رفع شود. چنانچه امسال که ملاحظه میفرمائید نسبت
بسال قبل خیلی تغییرات کرده و بسیاری از نواقص سابق
امسال رفع شده و خیلی از نظریاتی که آقایان نمایندگان
محترم دارند در همین بودجه تأمین و اصلاح شده اینکه
راجع به محرریت قسمت جنوب شرحی اظهار فرمودند
خود بنده یکی از اشخاصی بودم که چندی پیش قبل
از دستور عرض کردم. و این مسئله در بودجه حالیه
نا قدری که ممکن بوده خود دولت رعایت کرده و کمیسیون
بودجه هم يك ملاحظاتی کرده من جمله رئیس معارف
کرمان را که آقای روحی فرمودند و مثال زدند صد و
چهار تومان حقوق دارد کمیسیون بودجه صد و شصت
و چهار تومان برایش قائل شد. و تمام متعدد الشکل شد
وزارت معارف این طور پیشنهاد کرده بود کمیسیون
هم تصویب کرد که ایالات برای اینکه اشخاص
نحصول کرده بایند برود و ناقص کافی نداشته باشند قبول نمی

کنند از این جهت نسبت به چهار ایالت يك حقوق واحد را
قائل شد که همان حقوق رتبه هفت باشد.
بعضی از نمایندگان - زیاد است.

مخبر - موضوع سر معلم نیست بلکه سر رئیس
معارف است. برای رئیس معارف این چهار ایالت
رتبه هفت را قرار دادند.

آقا سید یعقوب - کار غلطی است. غلط.

مخبر - گرچه در خود کمیسیون هم بعضی از اعضاء
مخالفت کردند مثل آقای آقا سید یعقوب ولی ما دیدیم
اگر بخواهیم اشخاص عالم تحصیل کرده بفرستیم کمتر از
این قبول نمیکنند. و از آن طرف هم همین معارفی که
ما اینقدر سنگش را بسینه میزنیم باید اشخاصی که
یست سال است زحمت کشیده اند و درس خوانده اند
تشویق کنیم البته توسعه معارف مستلزم توسعه معارف
است و مستلزم این است که اشخاص عالم و معارف
لایق بکارهای معارفی گماشته شوند.

اما راجع به بلديه کرمانشاه که شرحی اظهار فرمودند
اینهم صحیح است ولی باید دانست که این مسئله
مربوط به بودجه نیست. زیرا بلديه اصلاً مربوط به
بودجه نیست و مربوط بقانون راه است. حالا در ضمن
آن قانون که آورده اند ممکن است يك پیشنهاد اصلاحی
بفرمایند. غرض این است که عوائد بلديه ها ربطی
به بودجه ندارد. اما راجع به تبعیضاتی که دولت در مرکز
کرده است و به پست و تلگراف مثال زدید و فرمودید
کمیسیون بودجه نشسته و تماشا میکند اینطور نیست.
کمیسیون بودجه پس از چندین ماه مطالعه (علت اینکه
در تقدیم این بودجه قدری تأخیر شده برای همین بوده
است) قلم بقلم در این بودجه رسیدگی کرده و
ملاحظات اساسی کرده و بالاخره اینطور تصمیم گرفت
که برای صرفه جوئی هیچ اضافه حقوقی را در بودجه
قبول نکند همین طور ترفیع رتبه را هم قبول نکند
آقا سید یعقوب - هر دو دروغ شد.

مخبر - در موضوع اعضاء پست و تلگراف همانطوری
که مذاکره شد اشخاصی هستند که مدتهای مدید در
آنجا خدمت کرده و زحمت کشیده اند و شاید مثلاً چهل
سال است که در فلان نقطه رئیس پست است و امروزه
سی یا چهل تومان بیشتر حقوق ندارد. کمیسیون در
مورد اعضاء وزارت پست و تلگراف يك مساعدتها و
استثنائاتی قائل شد و کاری که کردیم این بود که
در آنجا اشخاصی که تحت اشل بودند اجازه دادیم
که اقلاً رتبه يك برسانند و مشمول اشل شوند. و نسبت
باشخاص بالاتر اضافه حقوق منظور نشده است.

خلاصه اینکه کمیسیون نسبت باعضاء پست و تلگراف
که خیلی ظلم بایشان شده بود يك رعایت هائی قائل
شد. يك استثناء دیگری هم که کمیسیون بودجه قائل
شد در بودجه معارف بود که برای تشویق معارفی که
با حقوق کم و جزئی در ولایات میروند. و پنج تومان
شش تومان، هفت تومان بیشتر حقوق ندارند کمیسیون
يك تصمیمی گرفت که يك اضافه حقوقی بآنها داده شود
اما راجع به تشکیلات غلطی که اظهار فرمودید اگر
نظر مبارك باشد کمیسیون بودجه از اول سال متوجه
این موضوع شد چنانچه قانونی از مجلس گذشت که
وزارتخانهها مکلفند که قانون تشکیلات خودشان را
بیاورند بمجلس و از تصویب مجلس بگذرانند و این پیشنهاد
از طرف کمیسیون بودجه شد حالا اگر وزارتخانهها بگردند
یا موفق نشوند ربطی بکمیسیون بودجه ندارد اما موضوع معارف
که فرمودند کمیسیون بودجه کاملاً رعایت این نکته را کرده و هیچ
جا جز برای وزارتخانهها و وزیر معارف معین نکرده و در مورد
کابینه هم قبول کرده زیرا رئیس کابینه مشمول قانون
استخدام نیست و چون کسی باید باشد که مشمول قانون
استخدام باشد از این جهت معاون کابینه هم قائل شده ایم و
غیر از این دیگر معاون را قائل نشده ایم. در موضوع
تقلید قیمت تلگراف کمیسیون موافق است وزارت پست
و تلگراف هم موافق است منتها مجلس باید تصویب کند
راجع بصحیه و بودجه صحیه که فرمودند کم است

البته در این مملکت وسیع و عریض این بودجه برای
صحیه خیلی کم است و باید بیش از این باشد اگر
چه نسبت به بودجه سابق مضاعف شده و حتی نسبت
بسال گذشته زیادتر شده ولی خوب. باز هم از هر جا
که اضافاتی که میرسد يك کمک هائی به صحیه میشود
و در غالب اوقات این کمک شده چنانچه نود هزار تومان
در همین امسال علاوه بر بودجه خودش باو داده شد
با این همه حال علت اینکه کمیسیون بودجه رسیدگی به
بودجه صحیه را عقب انداخت این بود که در ضمن
اگر يك صرفه جوئی هائی از يك جاهائی پیدا شده
صحیه بدهیم و همینطور در قسمت معارف هم کمیسیون
موافق است که يك اضافاتی بر بودجه معارف بشود
ولی تصدیق میفرمائید که هر اضافه که بخواهیم بوزارت
خانها بدهیم مستلزم يك تحمیلی بر ملت است و بالاخره
منجر بان میشود که يك اضافه مالیاتی تصویب کنیم
اما اینکه اشاره به بعضی از مواد این قانون کردید یکی
اینکه فرمودند چرا برای خالصجات اعانه قرارداد اند در این
موضوع باید عرض کنم که خالصجات مادام که فروخته نشده و در
دست دولت است خود دولت باید اداره کند و عوایدش
هم جزو ستون عایدات دولت باید نوشته شود از این
جهت مطابق ترتیب سابق اجازه داده شده است که
يك مبلغی بعنوان مساعدت برای بذر داده شود اما اینکه
فرمودند يك ماده راجع بانحصار تریاک است باید عرض
کنم که در این قانون بودجه ابداً ماده راجع به تریاک
نیست فقط يك ماده هست راجع به مشتقات تریاک
که گویا آن ماده نظر نماینده محترم را جلب کرده است
آن ماده میگوید « دولت می تواند از مشتقات تریاک
استفاده کند برای حمل بخارج » موضوع سر این است
که سوخته تریاک را سابقاً می سوزانند و از بین میرفت
ولی حالا میخواهند از آن استفاده کنند و مرفین از آن
بگیرند برای اینکه جزر صادرات مملکت شود

رئیس - پیشنهاد ختم جلسه شده است.

از طرف نمایندگان - صحیح است.

مجلس نیم ساعت از ظهر گذشته ختم شد